ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

№ 27 (10.276).
1992 йил
7 февраль
жума
Баҳоси 60 тийин.

ХОТИРА КИТОБИ ЯРАТИЛМОҚДА

Улуғ Ватан уруши йиллардаги жангларда ҳалок бўлган, бедарак йўқолган юртдошларимизнинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида вилоят «Хотира» китобини яратишга қарор қилинган эди. Шу мақсадда ҳозиргача муайян ишлар амалга оширилди. Вилоят таҳрир комиссияси тузилди. Бу комиссия таркиби 9 кишидан иборат қилиб белгиланди. 1992 йил 15 январгача 34 минг 800 дан ортиқ уруш қурбонлари ва дом-дараксиз кетган оталаримиз, акаларимиз тўғрисидаги маълумотлар аниқланди.

«Хотира» китобини нашрга тайёрлашни тезлатиш мақсадида халқ депутатлари Тошкент вилоят Кенгаши ижроия комитети йиғилиш ўтказди. Йиғилишга шаҳар ва район ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашлари раислари, китобнинг таҳрир комиссияси аъзолари таклиф қилиндилар. Улар китобни тайёрлаш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб, уруш қурбонларининг муфассал рўйхатини яқин кунлар ичида тузиб топширишга ваъда бердилар.

Йиғилишни вилоят ижроия комитети раисининг ўринбосари Ҳ. Ҳамидов олиб борди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Республика комиссиясининг мажлиси

5 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 16—17 январда Талабалар шаҳарчасида рўй берган оммавий тартибсизликларнинг ҳақиқий тафсилотини, сабабларини аниқлаш ва айбдор шахсларни жавобгарликка тортиш билан боғлиқ масалаларни тезда кўриб чиқиш, шунингдек рўй берган воқеалар чоғида аниқланган муаммоларни ҳал этиш бўйича республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Унда республика вазирликлари ва идораларининг раҳбарлари, олий ўқув юртларининг ректорлари, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этдилар.

Мажлисни Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири, комиссия раиси А. Муталов олиб борди.

Унда Талабалар шаҳарчасида фожиали воқеаларга олиб келган тартибсизликларнинг сабабларини аниқлаш ва келгусида бундай воқеалар рўй беришининг олдини олиш чоралари ҳақида кичик комиссияларнинг раҳбарлари — Тошкент шаҳар ҳокими, комиссия раисининг ўринбосари А. И. Фозилбеков, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг бўлим мудири Б. Қодиров, Тошкент ҳуқуқшунослик дорилфунунининг ректори, комиссия аъзоси А. Аъзамхўжаев, шу масала юзасидан парламент комиссиясининг иши ҳақида шу комиссиянинг раиси И. Файзуллаев ҳамда Ўзбекистон Республикаси прокурори Б. Мустафоев ахборот бердилар.

Мажлисда республика комиссияси ўз зиммасига юклатилган вазифаларни бажаришда муайян иш олиб бораётганлиги айтилди. Айни вақтда унинг фаолиятини янада кучайтириш зарурлигига асосий эътибор қаратилди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров, Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси Кенгашининг раиси Б. Алламуродов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

• Район Кенгаши қарори билан

ҲАҚИҚАТ ҚАРОР ТОПДИ

Ўтган шанба куни Пискент шаҳрида одатдан ташқари йиғилиш бўлиб ўтди. Бу ерга таклиф этилганлар машъум «пахта иши»нинг жабрдийдалари, юрагида минг бир надомат, хасрат билан ўзларининг букик қаддини қайта тиклаётган кишилар эди. Уларни бугунги кунда бир жойга таклиф этиб, дастурхон ёзиб, оз бўлса-да, кўнгилларига таскин беришни ташкил этган халқ депутатлари Пискент район Кенгаши бир қатор хайрли тадбирларни амалга оширди. Жумладан «пахта иши» жараёни бошланиб, тергов давом этаётган ҳамда ундан сўнгги даврда бандаликни бажо келтирган бир гуруҳ жабрдийдаларнинг номлари абадийлаштирилди.

«Гулистон» жамоа хўжалигига 35 йилдан ортиқ раислик қилиб, меҳнаткашлар ҳурматини қозонган Ислиддин Ҳайдаров қамоқдан қайтгандан сўнг оғир касаллик туфайли вафот этган эди. Ислиддин Ҳайдаров номи «Гулистон» жамоа хўжалигига берилди. Шунингдек «Партия XXVI съезди» («Дўстлик») давлат хўжалигидаги 1-бўлим бошқарувчиси бўлган, 20 йил механизаторлик қилган Ҳакимполвон Бегматовнинг номи ҳам ўзи хизмат қилган бўлимда абадийлаштирилди.

Бундан ташқари ўтган давр мобайнида ноҳақ қамалган Турсунали Ҳайдаров ўзи аввал ишлаган Охунбобоев номли жамоа хўжалигининг бош агрономи вазифасига тикланди. «Қирққизобод» (олдинги Калинин) жамоа хўжалиги раиси Хушвақт Ширинов, гарчи ноҳақлик туфайли анча-мунча ташвиш чеккан бўлишига қарамай раисликка даъво қилишдан воз кечди. Аммо у кишининг тажрибали деҳқонлиги ҳисобга олиниб «Ўзбекистон» боғдорчилик давлат хўжалигида бош агроном бўлиб ишлашни тавсия этдилар. Бу таклифни у қабул қилди.

Ўша даврда «Гулистон» жамоа хўжалигининг 12 та бригадаси бошлиқларидан ноҳақ йўл билан тортиб олинган 14 минг сўм пул ҳам эгаларига қайтарилди.

Дилдан бўлиб ўтган суҳбатдан сўнг йиғилиш иштирокчилари учун савдо уюштирилди, совғалар улашилди. Йиғилишни халқ депутатлари Пискент район Кенгаши раиси Т. Холбоев олиб борди.

Т. ЕРҚУЛОВ.

(«Пахта иши» бўйича ноҳақ айбланиб, азоб тортган ва кейинчалик оқланган янгийўллик собиқ раҳбарлар тўғрисидаги мақола билан рўзноманинг 2-саҳифасида танишасиз).

• Йил якуни таҳлили

РЕЖА НЕГА БАЖАРИЛМАДИ?

ЯНГИЙЎЛ ноҳиясидаги «Ленинизм» (ҳозирги А. Ортиқов номли) жамоа хўжалиги аъзолари ўтган йили давлатга пахта топшириш режаларини бажара олмай доғда қолишди. 690 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25,4 ёки режадагидан 2,6 центнер кам ҳосил олинди. Мавжуд 15 та бригада ва звенодан атиги 6 таси режани бажарди, холос. С. Мирзааҳмедов, И. Асқаров, А. Абдураимов бошлиқ бригадаларда пахта ҳосилдорлиги гектарига атиги 14,5—18,6 центнерни ташкил этди.

Хўжалик аввалги йили ҳам режани бажармаган эди. Ўшанда хўжаликдагилар бундан чуқур хулоса чиқариб иш юритишга, провардида қолоқликдан чиқишга қарор қилган эдилар. Йўқ, барибир аҳвол ўзгармади. Аксинча ҳосилдорлик 1,5 центнерга камайиб кетди. Нега, нима учун шундай бўлди? Режа бажарилиши мумкин эди-ку! Хўш, режанинг бажарилишига нималар тўсқинлик қилмоқда?

Хўжаликда бўлганимда суҳбатдошларимга ана шундай саволлар билан мурожаат қилдим.

Ю. ТОЛИПОВ, хўжалик бошқаруви раиси:

— Хўжалигимиз аъзолари ҳалол ва меҳнаткаш инсонлардир. Еримиз, сувимиз, техникамиз етарли. Бу ерда довруғи довон ошган, уста деҳқонлар меҳнат қилишган. Улар хўжаликнинг шуҳратини етти иқлимга ёйган, десам муболаға бўлмас. Лекин хўжалик нега шундай аҳволга тушиб қолди? Назаримда бунга иккита сабаб бор. Биринчидан, деҳқонларнинг етакчи раҳбарларига ишончи қолмаган. Иккинчидан эса одамларнинг меҳнатга бўлган муносабати кескин ўзгарган. Илгаригидек тонгдан то шомгача берилиб ишлаш йўқ. Ана шу камчиликларни тугатиш керак. Бундан ташқари мутахассисларни жой-жойига қўйиб, талабчанликни ошириш лозим. Ана шундагина ишимиз олға босади.

Э. ҚУРБОНБОЕВ, бригада бошлиғи:

— Очиғини айтсам, режа деган сўзни эшитиб ўзимни четга оламан. Негаки, режани бажара олмадик-да. Режадагидан анча кам ҳосил олдик, бунинг сабаби ерга биринчи маротаба С—65—24 навли чигитни эккан эдик. Агротехник ишлов бериш муддатини вақтида эгаллай олмадик. Минерал ўғит ва сувни ўз вақтида беролмадик. Натижада ғўзанинг ривожи кечикди. Шунга қарамай режага яраша ҳосил тўпланган эди. Ҳаммасини териб олишга қурбимиз етмади. Яна шуни айтиш мумкинки, йил-сайин далада ишловчилар камайиб бормоқда. Мўмайроқ пул топадиган жойларга кетиб қолишмоқда улар. Бир пайтлари бригадамизда 50—60 киши меҳнат қилар эди. Бу кўрсаткич ҳозирги кунда бор-йўғи 20—30 кишини ташкил этади. Биргина пахтачиликнинг ўзида ишловчилар 10 кишига қисқарди. Сувчи, механик ҳайдовчилар етишмаяпти. Менимча, ҳозирги шароитдан келиб чиқиб, далада меҳнат қилувчиларнинг манфаатдорлигини ошириш йўлларини яна бир бор кўриб чиқиш керак.

Исоқ АСҚАРОВ, бригада етакчиси:

— Ўтган йили 63 гектарда деҳқончилик қилганлигимизга қарамай режани бажара олмадик. Бунда ерда ҳам, деҳқонда ҳам, чигит навида ҳам айб йўқ. Ҳамма айб ўзимизда, дала ишларида қўлимиз калталик қилди. Айниқса, пилла мавсуми даврида ғўзага маромида қарай олмадик. Техникадан унумли фойдалана билмадик. Яна шуни айтиб ўтиш кераккки, далага ёшларимиз чиқмай қўйишди. Далада меҳнат қилаётганларнинг аксарияти пенсия ёшидаги кишилар ёки хотин-қизлар. Ўзингизга маълум, пахта мавсуми тугагач деҳқонларнинг кўпчилик қисми 3—4 ой бўш қолади. Менимча ана шу давр мобайнида ҳам ўз ҳисобидан бўлсада, деҳқонга қўшимча пул берилиши керак, деб ўйлайман. Балки кичик корхоналар барпо этиш керакдир. Улар бўш пайтларида шу ерда меҳнат қилишиб, бошқа жойлардан иш излаб юрмасмиди. Айтгандай, ҳозирги пайтда оддий қоровул ҳам далада ишлаётганлардан кўпроқ маош олмоқда. Буни устига уларга дам олиш куни ажратилган. Томорқасига ҳам қарашга вақт топади. Деҳқончи? Қай бирини бажарсин!..

А. УСАРОВ, бригада бошлиғи:

— Хўжалигимизнинг давлатга пахта сотиш режасини бажармаганлигига чигит уруғи сабаб бўлган, деган гапларни кўп эшитаяпман. Бунга асло қўшилмайман. Айб уруғда эмас, балки ўзимиздадир. Қолаверса, бригадирга ҳам кўп нарса боғлиқ. У иш ва сўзи билан жамоага ибрат кўрсатиши керак. Ҳар бир ишни эртага қўймасдан пухта бажариш, меҳнат интизомига қаттиқ риоя этиш лозимдир. Афсуски хўжалигимизда шунга аҳамият берилмади. Қолган ишга қор ёғар деб шуни айтишадида. Мақтаниш эмасу, ўзимиздан қиёс қилайлик. Ўтган йили биз ҳам ўша ҳосилдорликнинг пасайиб кетишига сабабчи бўлган, деб рўкач қилинган навни 65 гектар майдонга экиб, парвариш қилдик. Гектарига ҳосилдорликни 29,6 центнерга етказдик. Маккажўхори дони, карам, картошка, помидор, хашаки лавлаги, беда пичани ва каноп пояси олиш режаларини ҳам ортиғи билан уддаладик. Ютуқлар боиси нимада деб сўрарсиз? 1984 йилдан буён бригада пудрати асосида иш юритмоқдамиз. Бизда меҳнат интизомига катта эътибор билан қаралади. Ишга ҳатто бир соат кеч қолган киши бригада кенгаши томонидан жазоланади. Кенгаш аъзолари билан маълум вақт мобайнида тўпланиб қолган муаммоларни ва қилиниши керак бўлган ишларни ўз вақтида муҳокама этамиз. Кимга қанча ҳақ берилиши ҳам кенгашда кўриб чиқилади. Қолаверса, аҳиллик ҳам кучли. Бу унинг иши, буниси эса меники, деб ажратишга ўрганишмаган. Ҳар бири 2-3 вазифани бажара олади. Биргина ўзим, тракторчимиз узрли сабабга кўра ишга чиқмай қолгудек бўлса, механизаторлик ҳам қилавераман.

Далаларимиз корхоналарга яқин жойлашган. Бундан сира чўчимайман. Ҳатто бир гуруҳ деҳқонларимиз корхонада ҳам меҳнат қилишади. Бригада ишини ҳам. Корхонаникини ҳам эплашади. Ҳалолинг бўлсин, дейман уларга. Ҳозирги замон талаби деҳқончиликда ҳам изланиш қилиш зарурлигини кўрсатмоқда. Бу йил бригадамиз аъзолари фермерлик қилишни ҳам лозим топишди. Ер, ўғит, техникани хўжаликдан шартнома бўйича олиш борасида ҳаракат бошладик. Бундан ташқари шоли, пахта, сабзавот етиштирамиз. Керак бўлса ипак қурти ҳам боқиб берамиз.

Ҳа, қаловини топсанг қор ҳам ёнар, деб шуни айтишадида. Нега бир хўжаликда икки хил манзара мавжуд. Яқинда хўжалик меҳнаткашларининг йил якуни бўйича ҳисобот йиғилиши бўлиб ўтди. Унда сўзга чиққан мусобақадош «Коммунизм» («Тинчлик») жамоа хўжалиги раиси М. Исматов шундай деди:

— Дўст ачитиб гапиради. Бу ерда раис кўнгилчанглик қилган. Ишда эса унақаси кетмайди. Деҳқонлар, фаоллар иш юритишда илғорлар тажрибасини ўргансалар нур устига нур бўларди. Ўйлайманки, хўжалик деҳқонларининг ниятлари пок. Улар ҳар қандай ишнинг уддасидан чиқа оладиган азамат деҳқонлардир.

Йиғилишда хўжалик аъзолари қолоқликдан чиқиш йўлларини излаб, пахта ва бошқа экинлардан юқори ҳосил олишга ваъда бердилар. Эзгу ният билан иш бошлаган деҳқонларга биз ҳам омад тилаб қоламиз.

Холхўжа МИРЗАЕВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ ПРОФЕССОР-ЎҚИТУВЧИЛАР ТАРКИБИГА, ИЛМИЙ ХОДИМЛАРИ ВА ТАЪЛИМ-ЁРДАМЧИ ХОДИМЛАРИГА ҚЎШИМЧА ИМТИЁЗЛАР БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика олий ва ўрта махсус ўқув юртлари профессор-ўқитувчилар таркибининг, илмий ходимлари ҳамда таълим-ёрдамчи ходимларининг моддий ва маиший шароитларини янада яхшилаш, нархлар эркин бўлган шароитда уларнинг ижтимоий муҳофазасини кучайтириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Барча типлардаги мактабларнинг ўқитувчиларига, болалар уйларининг тарбиячиларига қўшимча имтиёзлар бериш, юқори синфлар ўқитувчиларининг иш ҳақини ошириш тўғрисида» 1990 йил 13 ноябрдаги фармонининг қуйидаги қисмлари қайси идорага бўйсунишидан қатъи назар республика олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилар таркибига, илмий ходимлари ва таълим-ёрдамчи ходимларига ҳам жорий этилсин:

— улар яшаб турган давлат ва идораларга қарашли уйлар ҳамда квартираларни шахсий мулк қилиб бепул бериш;

— квартира ҳақи ва коммунал хизматлар учун ҳақ тўлашда имтиёзлар;

— ер участкаларини ва якка тартибдаги қурилиш учун бинокорлик материалларини сотиб олишга биринчи навбатда ажратиб бериш.

Фармон мазкур бандининг амал қилиши камида 10 йил илмий-педагогик иш стажига эга бўлган ходимларнинг ушбу тоифасига мансуб пенсионерларга жорий этилсин.

2. Вазирлар Маҳкамаси мазкур Фармонни рўёбга чиқаришга доир ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида 10 кун муддат ичида қарор лойиҳасини тайёрлаши зарур.

3. Ушбу Фармон 1992 йилнинг 1 мартидан кучга киради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 5 февраль.

● «ПАХТА ИШИ»: УНИ УНУТИБ БЎЛМАЙДИ. ҲАҚИҚАТ ҚАРОР ТОПИШИ КЕРАК.

(1-, 2-бетлар).

● ЗАЙНИДДИН ФАХРИДДИНОВ ДЕГАНИ — МЎЪЖИЗАКОР ДЕГАНИ.

(3-бет).

● УЗОҚДАГИ ҲАРБИЙ ҚИСМЛАРГА САФАР: ФАРЗАНДЛАРИМИЗ ҚАНДАЙ ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДАЛАР?

(4-бет).

ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг хабарига қараганда, бу ерда январь ойида жаҳоннинг 13 давлатидан келган 15 та делегация қабул қилинган. Асосан икки томонлама муносабатларни ривожлантириш масалалари муҳокама этилган.

Шу йилнинг 31 январигача Ўзбекистон Республикасини мустақил давлат сифатида 83 мамлакат расмий равишда тан олган. Албания, Бенин, Болгария, Ботсвана, Бурунди, Венесуэла, Габон, Гайана, Гвинея, Зимбабве, Ироқ, Исландия, Италия, Кипр, Куба, Лаос, Ливан, Ливия, Мексика, Малайзия, Непал, Норвегия, Португалия, Панама, Сингапур, Филиппин, Франция, Швеция, Эквадор, Эфиопия, ЖАР, Ямайка январь ойида шу ҳақда хабар бердилар.

Ўзбекистон Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик Кенгашига аъзо этиб қабул қилинди. БМТ Хавфсизлик Кенгаши февраль ойида бўладиган Бош ассамблеянинг навбатдаги сессиясида уни ана шу халқаро ташкилотга қабул қилиш учун тавсия этди.

Ўтган ойда ташқи ишлар вазирлигида Вьетнам, Монголия, Миср, Япония ва Жанубий Корея билан дипломатия муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги баёнотлар ва ҳужжатлар имзоланди.

Шу даврда 565 та виза ва хорижий паспортлар расмийлаштирилди.

Турли даражалардаги Ўзбекистон савдо-иқтисодий делегациялари Япония, АҚШ, ХХР, Афғонистон, Италия, Жанубий Корея, Венгрия, Эрон, Туркия, Швейцария, Австралия, Ҳиндистон, Миср, Аргентина ва бошқа мамлакатларга бориб келдилар.

(ЎзТАГ).

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

● АНГЛИЯ

БУЮК Британия бош вазири Ж. Мейжор мамлакат парламентида сўзга чиқиб, Россия Федерацияси Президенти Б. Н. Ельциннинг Лондонга қилган амалий визити натижаларини ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгаши мажлисида олға сурган ғояларни юксак баҳолади. Яқин келажакда Қўшма Қироллик ҳамда Россия ўртасидаги мулоқотларга тааллуқли тузиладиган шартнома Б. Н. Ельцин Лондонда бўлган даврида биргаликда қабул қилинган декларацияга асосланади, деди Ж. Мейжор. Англия бош вазири, шунингдек, жамоа палатаси аъзолари диққатини яна бир масалага, у ҳам бўлса, Россияни тезроқ Халқаро валюта фонди аъзолигига қабул қилиш режасига қаратди. Россия бозор иқтисодиёти ислоҳоти йўлида қанчалик кўп самараларга эришса, МДҲ ҳудудида амал қилаётган пул бирлигини шунчалик тез конвертлаш мумкин бўлади. Бу жараён бирмунча узоқ муддат талаб қилиши мумкин. Лекин, унинг якуни жаҳон иқтисодиётига ижобий таъсир этган бўлур эди, деб таъкидлади Ж. Мейжор.

Америка Қўшма Штатлари ҳамда Россия Федерацияси ҳарбий доктринаси тўғрисида тўхталган Англия бош вазири ядровий қуролларни қисқартириш, жумладан, ракеталарга жойлаштирилган ядровий каллаклар сонини озайтириш тўғрисидаги ғояларни маъқуллаб гапирди. Шу муносабат билан Англия қуролли кучларида ҳам ўзгаришлар бўлиши мумкин. Эскирган «Поларис» тоифасидаги ракеталар ўрнига 90-йиллар ўртасида замонавий «Трайдент» ракеталари келиши кутилади. Аммо, бош вазир гапларидан мазкур ракеталарда қанча каллаклар борлиги тўғрисидаги саволга аниқ жавоб олиш мумкин бўлмади.

● АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ

АҚШ конгресси сенатидаги демократик кўпчилик раҳбари Жорж Митчелл баёнот бериб, ҳозирги пайтда Хитой Халқ Жумҳурияти бошқа хорижий мамлакатларга қурол-яроғлар етказиб бераётганлиги масаласи устида алоҳида тўхталди. Америка разведкаси хабарларига қараганда, деди Ж. Митчелл, бу маълумотлар тўғрига ўхшайди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Хитойнинг ўзга давлатларга қурол-яроғлар етказиб бериши Америка Қўшма Штатлари ҳамда бутун жаҳондаги тинчлик ишига жиддий зарар етказиши мумкин. Хитой сўзда қурол-яроғларни тарқатмаслик ҳақида неча бор айтган бўлса ҳам, амалда ўзгача йўл тутмоқда. Хитойнинг қурол-яроқ тарқатмаслик тўғрисидаги халқаро ҳужжатларга қўл қўймаганлиги ҳам фикримизнинг далили бўлиши мумкин, деди Ж. Митчелл. АҚШ разведкаси маълумотларига қараганда, Хитой Сурия ҳамда Покистонга маълум миқдорда қурол-яроғлар етказиб бермоқда. Бир ой муқаддам Марказий Разведка Бошқармаси директори Роберт Гейтс ҳам сўзга чиқиб, Эронни қайта қуроллантиришда Хитой катта роль ўйнаётганлигини айтган эди. Энг муҳими, деди Ж. Митчелл, шу ўн йиллик охирига бориб қатор мамлакатлар Хитой ёрдами билан ядровий қуролларга ёхуд уни чиқариш технологиясига эга бўлиши мумкин.

● ХИТОЙ

ПЕКИНДАН келаётган хабарларга қараганда, дейилади Рейтер агентлиги тарқатган ахборотларда, у ерда Польшанинг «Бирдамлик» ташкилотига ўхшаган касаба уюшмалари иттифоқи вужудга келиши мумкин. Хитой Эркин Иттифоқига бирлашган ишчилар ўтган ойнинг охирида бутун мамлакат бўйлаб ҳукуматга қарши манифестлар тарқатдилар. «Ўн йил муқаддам Польшада «Бирдамлик» ташкил топган эди. Эндиликда у ғалаба қозонди. Ўн йилдан сўнг Хитой Эркин Иттифоқи ғалаба қилиши мумкин», дейилади мазкур ҳужжатда. Рейтер ахборот агентлиги мухбирининг таъкидлашича, бундай хатти-ҳаракатлар Хитойда эркин фикрловчи кишиларнинг қўйган энг жасоратли қадамларидан далолат беради. Хитойнинг мазкур касаба уюшмасини Ханъ Дунфан деган киши таъсис этган эди. Хибсга олинган Ханъ Дунфан ўтган йил охиридагина қамоқхонадан чиқарилди. Ғарбда Ханъ Дунфанни Польша президенти Лех Валенсага жуда ўхшаб кетади, демоқдалар.

● ИРЛАНДИЯ

ШИМОЛИЙ Ирландия терроризмига қарши курашувчи полиция бўлинмаси зобитларидан бири Шинн Фейн партиясининг Белфастдаги бош қароргоҳига тўсатдан босиб кириб, у ердаги уч кишини отиб ташлади. «Ассошиэйтед Пресс» ахборот агентлиги мухбирининг гапларига қараганда, зобит катта ҳис-ҳаяжон таъсири остида шундай жиноятга қўл уришга мажбур бўлган. Чунки, бир неча кун муқаддам унинг энг яқин дўстларидан бири номаълум одамлар томонидан ҳалок этилган эди.

Бош қароргоҳга бостириб кирган полициячи зобит 24 ёшда бўлган. Аммо, бир неча соатдан сўнг унинг жасади Белфастдан 20 километр узоқликдаги бир жойда ўлик ҳолда топилди. Кўринишдан, зобит ўз жонига ўзи қасд қилганга ўхшайди.

● ТУНИС

ФАЛАСТИН Озодлик Ташкилоти раҳбари 62 яшар Ясир Арофат ўзининг 28 яшар котибаси Сухе Тавилга уйланди, деб хабар берди «Ассошиэйтед Пресс» ахборот агентлиги. Сухе Тавил христиан динига мансуб бўлиб, Иордан дарёси ғарбий соҳилидаги Рамаллах шаҳрида таваллуд топган. У 1989 йилда Я. Арофат қўл остида ишлашга розилик берган эди. Никоҳ маросими Я. Арофатнинг Тунисдаги қароргоҳида тор оилавий доирада бўлиб ўтди.

● ФРАНЦИЯ пойтахти — Париждаги Сен-Лазар вокзали ўзига хос, такрорланмас услубда безатилган. Бир томонга қарасангиз жомадонлар қалаштириб ишланган ёдгорликка, бир томонга қарасангиз турли хил соатлардан ясалган меъморлик иншоотига кўзингиз тушади. СУРАТДА: Сен-Лазар вокзалида соатлардан ясалган мўъжизавий ёдгорлик.

(ИТАР—ТАСС сурати).

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

Тошкент ҳақиқати

7 февраль, 1992 йил ● № 27 (10.276).

• Одамлар ва тақдирлар •

• Одамлар ва тақдирлар •

БИЗ ШУНЧА йилдан бери адолат торозуси бузилганлиги ҳақида лом-мим демадик, айтишга ҳаққимиз ҳам, ҳуқуқимиз ҳам йўқ эди. Адолат торозуси Москвада ясалган, унинг паллаларида инсоф-диёнат эмас, маҳаллийчилик, кибр-ҳаво, тўрачилик, порахўрлик каби «маҳсулот»лар тортилар ва бутун мамлакатга тарқатиларди. Бу иллатлар қон-қонимизга шунчалик сингиб кетдики, ҳақиқат талаб қиладиган кишилардан узоқроқ юрдик, бизни ўз «ҳақиқат»лари билан боқаётган «валенеъмат»ларимизга ношукурчилик қилмадик. Лекин, ана шу «валенеъмат»ларимиз кутилмаганда ёқамизга ёпишдилар, аллақачон ишдан чиққан «адолат» торозуларини кўтариб, ўлкамизга ёпирилиб кирдилар. Улар чок-чокидан сўкилаётган коммунистик қалъанинг сўнгги жангчилари эдилар. Чунки, Ўзбекистондек бой, жаннатмакон ўлка, унинг меҳнаткаш, андишали халқи қўлдан чиқиб кетаётганди, елкасидан етмиш йиллик мутелик юкини улоқтириб ташлаётганди. Русиядан келиб, бизга «ақл» ўргатаётганларга бундай ўзбошимчалик ёқмасди, ҳамиша «лаббай!» деб туришимизга ўрганиб қолишганди.

Бир савол мени ҳамон қийнайди: Гдлян ва Ивановлар бошқа жумҳуриятларда Ўзбекистондагидек эркин ҳаракат қилишармиди, одамлар қадр-қимматини топташармиди? Менимча, бундай қилишга юраклари дов бермасди. Чунки, ўзбек халқи азалдан юввош халқ. Гдлян, ивановчилар бизнинг ана шу табиатимиздан фойдаланишди, пахтакорларимизни «босмачи» деб, ўзлари босмачилик усулларини ишга солишди. Улар юртимиздан олиб чиқиб кетган бойликларнинг аниқ ҳисоб-китоби йўқ.

Яхшиям мустақил бўлдик, яхшиям Москва йўллари ёпилди. Бўлмаса, худо кўрсатмасин, қандай кунларга қолардик? Ўзбекистон Президентининг энг хайрли-савоб ишларидан бири — «пахта иши» билан айбланган кишиларни оқлаш ҳақида Фармон чиқаргани бўлди. У кишининг ҳаракати билан ашаддий «босмачи» ва «халқ душмани» Аҳмаджон Одилов озодликка чиқди. Мен А. Одиловнинг укалари ва қариндошларини яхши танийман. Улар Аҳмаджон ака бошлаган ибратли ишлар аллақачон тўхтаб қолганлиги, Поп аграр-ишлаб чиқариш бирлашмаси таназзулга юз тутганлигини куйиниб гапириб беришганди. Ҳа, ўйлаб топилган «пахта иши» энг иш билармон кишиларимизнинг қанотини қайирди, ғайратларини сўндирди. Бўка районидаги «Коммунизм» колхозига узоқ йиллар раҳбарлик қилган Саидраҳим Саймоқов ажойиб маданий-маиший бинолар қурдирган, колхоз қишлоқларининг гуллаб-яшнаши учун астойдил ҳаракат қилаётган эди. Уни ноҳақ айблаб қамашдию, ҳамма яхши ишлар барбод бўлди. Мен ўша колхозда бўлганимда қаровсиз ҳолда ётган стадион, болалар боғчаси, мактабларни, чала биноларни ўз кўзим билан кўрганман, одамларнинг ҳасратларини тинглаганман.

Яқинда Саидраҳим ака билан яна суҳбатлашдим, унга «пахта иши» билан ноҳақ айбланиб, азоб чеккан янгийўллик собиқ раҳбарлар билан учрашмоқчи эканлигимни айтдим.

— Агар борсангиз, Ҳ. Турсунқулов номли колхознинг собиқ раиси Ўсар Жўраев хонадонига кириб ўтинг. Раҳматли Ўсар ака билан бир камерада ётганман. Ишонасизми, у киши баъзан дунёда адолат йўқлигидан нолирди, фарзандлари суратларини бағрига босиб, ўксиниб-ўксиниб йиғларди. Кап-катта киши йиғласа ғалати бўларкан. Кейин йиғлаб, кўнглингизни бўшатмасангиз, «тарс» ёрилиб кетасиз. Бояқиш Ўсар аканинг: «Саидраҳим, яхши-ёмон гапирган бўлсам рози бўлгин, мен узоққа бормасам керак. Лекин мени ноҳақ айблаб, шу балоларга гирифтор қилган прокурор ва терговчиларни бир умр кечирмайман, уларга ҳам худонинг боққан балоси бордир», деган гапларини, уйидан юборилган хатлар, суратларини ёш боладек ҳидлаб-ҳидлаб йиғлаганларини унута олмайман...

Мен Янгийўл район партия комитетининг собиқ биринчи котиби Лола Шириновна Алиқулова, район ижроия комитети собиқ раиси Аҳмаджон Қодиров, собиқ колхоз раислари Искандар Қиёмов, Жумавой Соибназаров, Роза Отабоевалар билан суҳбат пайтида Ўсар аканинг сўнгги кунлари ҳақида Саидраҳим аканинг ҳикоясини айтдим.

Лола опанинг кўзларига мунг чўкди, деярли оқариб кетган сочларини тузатди, оғир «уҳ» тортди:

— Нимасини айтасиз, ўша кунларни эсласам юрагимга оғриқ туради, дунёдан чиқиб кетгим келади. Қандай яхши, тадбиркор одамларимиз бор эди-я! Қани энди улар? Пана-панада юришибди, иш жойларига тиклаш ҳақидаги Ўзбекистон Олий Суди Президиуми қарорига ҳеч ким амал қилмаяпти, биз собиқларни биров йўқламайди ҳам. Менга-ку, амал керак эмас. Лекин, бирга ишлашган, ташвиш ва қувончларни бирга тортишган собиқ раисларнинг ҳамон ўз вазифаларига тикланмаётганликларидан куйинаман. Мана, масалан, собиқ колхоз раиси, техника фанлари номзоди Искандар Қиёмов. Ҳали ёш. Агар уни ўз ўрнига тиклашса, ўйлайманки, ютқизишмайди. Қарангки, райондаги кўпчилик колхоз раислари ҳамон И. Қиёмовдан ёрдам сўраб келишади. Лекин, шундай мутахассис тақдири ҳақида биров ўйлаб кўрмайди. Мен Жумавой, Розахон ҳақида ҳам шундай фикрларни билдиришим мумкин.

Суҳбатдошларимга зимдан назар ташлайман. Юз-кўзидан ақл-заковат билиниб турган, камгап Искандар Қиёмов, ғам-ташвиш, ноҳақликларда сочларини бевақт оқартирган Жумавой Соибназаров, бир пайтлар бутун мамлакатга донг таратган Роза Отабоеваларнинг алам-ўкинч сезилиб турган сўзларини тинглар эканман, уларнинг юраклари дардга тўлиб кетганини ҳис этаман.

Собиқ биринчи котиб Лола Шириновнани ўзбекнинг Жанна Д'Аркига ўхшатгим келади. Шунча ноҳақликлар, адолатсизликлар бу матонатли аёлнинг иродасини бука олмабди. Ҳали бардам-бақувват, сўзлари кескир, фикрлари теран.

— Биласизми, — деди у. — Мен обкомнинг собиқ котиби С. Нестеренко, вилоят собиқ прокурори Э. Жўраев, жумҳурият собиқ прокурори Бутурлин, Гдлян гуруҳи терговчиси Карташянлар билан тенгма-тенг олишганман. Терговчилар Янгийўлда изғиб юриб, пахтакорларимизнинг юракларига ваҳима солишар, деярли ҳар куни қамалиши керак бўлган кишиларнинг рўйҳатларини олдимга олиб киришарди. Бир куни менга сим қоқишиб, «Ватан» мактабида терговчилар ўқувчиларга қандайдир қоғозларга қўл қўйдиришаётганликлари тўғрисида хабар қилишди. Бордим. Бояқиш болакайларнинг ранглари ўчган, ўқитувчилар довдираб туришибди. Терговчиларни уришиб, мактабдан чиқариб юбордим, вилоят сессиясида шу ҳақда гапирдим. Афсуски, сўзларим ҳавога учди, ҳеч ким қулоқ солмади. Шу воқеадан сўнг бир мактаб ўқитувчиси, ёшгина йигит ўз жонига қасд қилди. Мен сизга айтсам, терговчилар шунчалик раҳмсизликка боришдики, «Интернационал» колхозининг бригадири, марҳум Шабановни касал ҳолида тергов қилишди. Яна бир бригада бошлиғи Айдеров бу кулфатларга дош беролмади, бевақт вафот этди. «XXI партия съезди» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Мараҳимов, Назарали Ниёзов номли колхоз раиси Фозил Мадаминов, «Ленинизм» колхозининг раиси Эркин Мирзаев, «Интернационал» колхозининг раиси Муртазо Шукр ўғли... Терговчилар қора рўйҳатига тушганлар жуда кўп эди. Бизнинг районда терговчиларнинг бутун бошли десанти ишларди. Раислар, бригадирларнинг қўли ишга бормай қолди, кўпчилик эрта-индин ўзига навбат келишини кутиб яшарди.

Шу орада районимиздаги Калинин колхозида (унинг раиси Роза Отабоева қамоқда эди. Уни колхози планни бажариб, қизил байроқ олган куни олиб кетишганди) вилоят район партия комитетлари котиблари, колхоз раисларининг Марказқўмнинг ўша пайтдаги биринчи котиби И. Усмонхўжаев, вилоят партия комитетининг биринчи котиби Т. Алимов билан учрашуви ўтказилди. Биз раҳбарларга бу аҳволда ишлаб бўлмаслигини очиқдан-очиқ айтдик. Ўсар ака деҳқончасига шундай деганди: «Иномжон ака, терговчиларнинг гаплари жа ғалати, бир балоси борга ўхшайди». И. Усмонхўжаев: «Агар сотиб қўйган, ичиб қўйган жойларинг бўлмаса қўрқманглар», деб жавоб берди. Лекин ҳаддидан ошган, Гдлян ва Ивановларнинг ваколатларига қаттиқ ишонган терговчилар (ўзимизникилар ҳам) «Раисми — пул олган, бригада бошлиғими — қўшиб ёзган, райком котибими — бош айбдор» шиори остида бел боғлаб ишга киришдилар, пашшадан фил ясадилар, «Дело»ларни қаппайтиравердилар. Чунки, уларга адолат ва ҳақиқат эмас, эрта-индин оладиган мукофотлар, ошириладиган унвонлари, қўлга киритиладиган амаллари керак эди.

Бир воқеани айтиб берай: вилоят собиқ прокурори Калинин номли колхозда икки йилда 1800 тонна пахта йўқлиги тўғрисида тузилган маълумотномани кўтариб кирди. Мен ҳам ўз навбатида Т. А. Алимовга кирдим, ёрдам беринг, саводсизларча ёзилган сохта ҳужжатлар асосида бошимизга туҳмат балоларини ағдаришяпти, дедим. Текширтиришди. 2 йилда 400 тонна пахта кам топширилган экан. Прокурор ҳужжат тузиб, яна олдимга кирди: «Кечирасиз, биз «физический вес»ини олибмиз, билмабмиз», деди. Кўрдингизми, «ур-йиқит» пайтида ясама айблар тўқиб ташлайверишган, инсонлар тақдирига қизиқишмаган.

Лола Шириновна ҳеч нарсадан тап тортмасди, бу обком котибию, бу республика прокурорию демасди, бор гапларни шартта-шартта айтиб юборaверарди. Унинг ана шу шарттакилиги кўпчиликка, айниқса, партия комитети собиқ котиби С. Нестеренкога ёқмасди.

Л. Алиқуловани вазифасидан олиш воқеаси ҳам қизиқ бўлган. 1986 йилнинг 7 декабрида

район партия ташкилоти конференцияси ўтказилди. Биринчи котиб маърузаси тингланди. Ўша йили барча соҳалар бўйича баракали кўрсаткичлар қўлга киритилган, давлатга 35 минг тонна пахта, 25 минг тонна сабзавот маҳсулотлари топширилганди.

Шу пайт кутилмаганда С. Нестеренконинг буйруғи келиб қолди. У биз боргунча конференция тўхтатиб турилсин, дебди. Раҳбар амри-вожиб. Делегатларни 6 соат ушлаб туришди. Зериктирмаслик учун 6 та кинофильм ҳам қўйиб беришди.

У БУЗИЛГАНДА ИШОНЧ-ЭЪТИҚОДГА БОЛТА УРИЛАДИ, ИНСОН ТАҚДИРИ ХАВФ ОСТИДА ҚОЛАДИ, ҲАҚИҚАТ ЭШИГИ ЁПИЛАДИ

Ниҳоят келишди. Л. Алиқулова ва район ижроия комитети раиси Аҳмаджон Қодировга сизларнинг номзодларингизни кўрсатмаймиз, дейишди, сабабларини айтишмади ҳам. Шу куни би-

ринчи котибликка бошқа киши сайланди. Делегатлар ниҳоятда толиқишганди. Улар талашиб-тортишганлари билан сўзлари инобатга олинмаслигини яхши билишарди.

Лола Шириновнанинг ҳали-ҳали ҳўрлиги келади: вилоят раҳбарлари бир оғиз илиқ гап айтишга ярамадилар-а! Силлиққина ишдан четлатишди. Кейин «Фақат сайланганлар қолсин, бошқаларга жавоб», дейишди. Лола опа ўзини зўрлаб босиб, кабинетига кирди, пўлат сандиқдан тегишли нарсаларини олди. Уйи олдида машинадан тушар экан, шофёри Эргаш билан хайрлашди.

Одамзод жуда қизиқ: бу дунёга устун бўлиб қолмаслигини, худо унга жуда оз умр берганлигини билиб туриб ҳам шу қисқа ҳаётида бир-бирининг тагини кавлаб, иғво-бўҳтон тарқатиб, амал-мансаб талашиб ўтади, ўз умрини ўзи эговлайди. Лола Алиқулова биринчилик пайтида нотўғри сўзлари ҳам тўғридек эшитилар, одамлар хушомадни бир-биридан ўтказкб, опа назарига тушишга интилардилар. Ўшанда қуллуқ қилиб турганлар орасида қўйнига тош солиб олганлар ҳам борлигини, вақти-соати келиб ана шу тошлар ўзига отилишини у қаёқдан билсин! Буни амалдан тушгандан кейингина билди. Қийинчилик билан ўзи бир пайтлар ишлаган, обрў-эътибор топган САИМЭга жойлашди. Кўп ўтмай у хизмат қилаётган лаборатория тугатилди. Лола опага кичик илмий ходимлик «амал»и тегди. Биринчиликдан кетиши билан турмуш ўртоғи ва Калинин номли колхозда бош инженер бўлиб ишлаётган куёвини вазифаларидан бўшатишди. Икки йил терговларга қатнади, Гдлян гуруҳи терговчиларининг юзсизлиги, риёкорлигидан азоб чекди.

«Пахта иши», «ўзбеклар иши» баҳонасида Ўзбекистонга «юриш» бошлаган москвалик терговчилар бизни қанчадан-қанча асл ишбилармонларимиздан, билимдон мутахассисларимиздан жудо қилишди. Лола Алиқулова чет элда яшаганда аллақачон фан доктори, профессор бўларди, жамиятга фойда келтирадиган кампанияга асос соларди. Лекин ўз юртида йўлига ғов ташлашди, сочларини ғамдан оқартиришди...

У 1967 йилдаёқ ўзбек хотин-қизлари орасида биринчи бўлиб техника фанлари номзоди унвонига эришди, чўл шароитида дағал хашакларни ўрадиган машина ихтиро қилди. Бу мослама Ухтомский номидаги Люберский қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида яратилиб, Хоразмда синовдан ўтди. Мутахассислар унга юқори баҳо бердилар.

Л. Алиқулова САИМЭда партия комитети котиби, касаба уюшма раиси, лаборатория бошлиғи лавозимларида хизмат қилди. Маоши кўп эди. Шунинг учун ҳам онаси Ойшахон ая қизи район партия комитети мафкура котибаси этиб сайланганда: «Нега рози бўлдинг? Озгинагина ойлик билан қандай яшаймиз?» деганди. Лекин ўша пайтда мафкура бўйича котиба аёл киши бўлиши зарурлиги қоида тусига кириб қолганди. Шунинг учун ҳам катталарнинг хоҳиш-истаклари билан тажрибасиз хотин-қизлар котибаликка сайланишарди. Оёғидан ўт чақнайдиган, ҳар бир гапини чертиб-чертиб гапирадиган Лола Шириновна баъзи бўш-баёв ҳамкасбларига сира ўхшамасди. Унинг ташаббуси билан «Ленинизм» колхозида янги болалар шифохонаси қурилди, Германиядан тиббий жиҳозлар олиб келинди. Усмон Юсупов қурдирган маъмурий бино туғуруқхонага айлантирилди.

Икки йилдан кейин иккинчи котибликка сайлашди. 1980 йил, 5 февралда у вилоят хотин-қизлари орасида илк марта район партия комитети биринчи котиби бўлди.

Ўша даврлар ҳаёти ўзингизга маълум, оддий сувчидан тортиб райком котибигача юқорининг кўрсатмаси билан ишлардилар. Баҳайбат «пўлат қуш»лар одамлар устидан дори сочиб, қишлоқлар ҳавосини булғасалар ҳам ҳеч ким индамасди. Битта колхоз далаларига заҳар септириш учун 30 минг сўм тўларди, район бўйича олганда эса бу рақам 600 минг сўмдан ошиб кетарди. Самолёт учувчилари, командирларига янги қўй гўштидан таомлар тайёрлашар, ичиш учун фақат коньяк беришарди.

Лола Шириновна биринчиликка сайланган йили осмондан дори сепишга қатъий чек қўйди. Самолёт командири келиб, «ҳеч бўлмаганда «Интернационал» ва Ҳ. Турсунқулов номли колхозларга дори сепайлик, деса ҳам оёғини тираб туриб олди, биз одамларнинг ҳаёти, соғлиги эвазига пахта етиштирмаймиз, деди.

Ўша кезлар ҳаддан ташқари йириклашиб кетган Ҳ. Турсунқулов номли, Калинин номли колхозлар ихчамлаштирилиб, улардан ажратиб олинган ерларда «Октябрь» ва «Октябрь 60 йиллиги» колхозлари ташкил этилди.

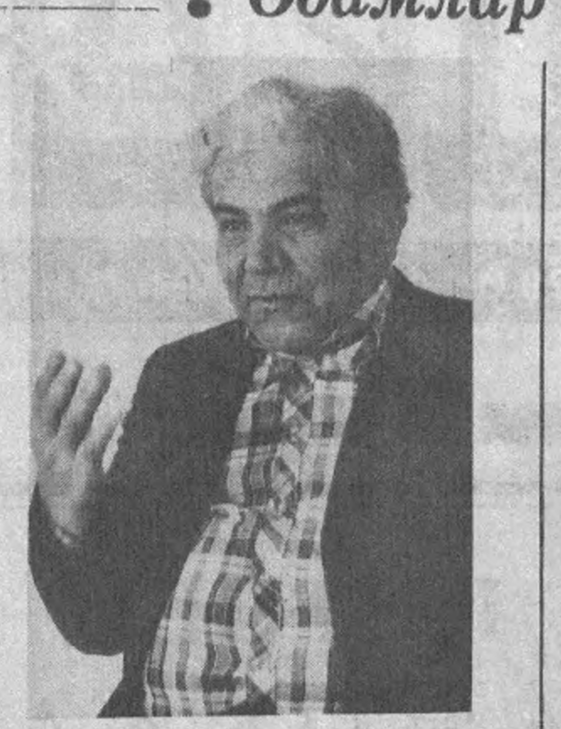

— Хуллас, шунақа гаплар, — деди Лола Шириновна маъюс оҳангда. — Мен «пахта иши» теварагида кўтарилган ваҳима, ўзбошимчаликларни қора қуюнга ўхшатаман. У қанчадан-қанча кишиларимизни ўз домига ўраб, олиб кетди, ишонч-эътиқодларни ҳам чирпирак қилиб юборди. Дадам раҳматли қишлоқ хўжалик олий билимгоҳини битириб, МТСларда директор, колхозларда бош агроном бўлиб ишлаган эдилар, уруш даҳшатларини ўз кўзлари билан кўрдилар. 1959 йили ўз хизмат хоналарида тўсатдан вафот этдилар. Ўшанда эндигина 49 ёшга кирган эдилар. Аям барча қийинчиликларни ўз зиммаларига олдилар, бизларни ўқитдилар. Мен Тошкентдаги ирригация олий билимгоҳини тугатдим. Укам Анвар Ленинграддаги олий ҳарбий Академиясида ўқиди, авиация подполковниги унвонига эришди. Ҳозир энг йирик механизация бўлимига мудирман, 6 та лабораториямиз бор, қўл остимда салкам 50 нафар одам ишлайди, хуллас, обрўйим ҳам, маошим ҳам етарли. Албатта, амалдан тушиб, кўчада қолганим йўқ, ҳамкасбларим қадр-қимматимни билишади.

Худога шукур, Янгийўл, янгийўлликлар учун озми-кўпми меҳнатим сингди, имкон беришганда кўпгина ниятларим бор эди. Афсуски, бизнинг жамиятда ярим йўлда чалиб йиқитиш, одамлар манфаатини деб эмас, ўз шахсий манфаатини деб мансабга интилиш одати йўқолмаяпти. Бу одат йўқолмас экан, ҳали-бери оёққа туролмаймиз, бир-биримиз билан бўғишиб, тортишиб юраверамиз...

ИСКАНДАР ҚИЁМОВ ҲАҚИДА ҲИКОЯ. Техника фанлари номзоди, оғир табиатли бу кишини яхши танийман. У вилоят қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғининг механизация бўйича ўринбосари бўлиб ишлаганда ўзининг иқтидорли мутахассис эканлигини кўрсатди. Меҳнат фаолиятини Қашқадарё вилоят, Чироқчи районидаги «Москва» колхозида ҳисобчиликдан бошлаган. Олий билимгоҳларни тугатиб, Сирдарё қишлоқ хўжалик техникуми директорининг ўринбосари, Зомин ва Янгийўл районлари қишлоқ хўжалик бошқармаларида бош инженер, САИМЭда аспирант, лаборатория бошлиғи бўлиб ишлади. Кейинги йили янги ташкил этилган «Октябрь 60 йиллиги» колхозига раис этиб сайланди.

1982 йилгача раислик қилди. Шу қисқа муддат ичида унинг раҳбарлигида кўпгина хайрли ишлар амалга оширилди: 550 минг сўмга чорвачилик фермаси, 200 бош молга мўлжалланган чорвачилик комплекси, бузоқхона, бир неча дала шийпони, ўқувчилар оромгоҳи қурилди. Хонадонларга табиий газ, ичимлик сув келтирилди. Ер шўрини кетказиш, текислаш, пахта ҳосилдорлигини ошириш борасида ҳам анча меҳнат қилинди. Қисқаси, тўқайзор бўлиб ётган жойлар ўзлаштирилиб, экин майдонларига айлантирилди, колхоз район пахта режасининг бажарилишида етакчи ўринларни эгаллади.

Шу орада Москвадан қора қуюн кўтарилди, Ўзбекистонни терговчилар «армияси» ўраб олди. Кечагина халқ эътиборида юрган обрўли раислар қатори Искандар Қиёмовни ҳам ишдан олишди, 100 тонна пахта қўшиб ёзгансан, деб суд қилишди, қамоқхоналарда кўзлари қизарган барзанги жиноятчилар қўлларига топширишди.

— Биз шу пайтгача Совет давлатида инсон ҳақ-ҳуқуқлари ҳимоя қилинади, биздаги адолат дунёнинг ҳеч қайси мамлакатида йўқ, деб юрган эканмиз, — дея суҳбатга қўшилди «Октябрь» колхозининг собиқ раиси Жумавой Соибназаров, — терговларда, қамоқхоналарда жамиятимизнинг асл қиёфасини билдик, бу ерларда инсон тақдири бир чақага олинмаслигини сездик. Мени кутилмаганда кечаси олиб кетишди, партия билетим ёнимда эди. «Мен коммунистман, айбдор-айбдор эмаслигимни бошланғич партия ташкилотидан сўранг», деб кўринг-чи? Москвалик терговчиларнику, қўйиб турайлик, ўзимизнинг одамларимиз жабр-зулмни улардан ҳам ошириб юборишди. Бўлмаса, пахтакор ҳаёти, меҳнатини жуда яхши билишарди, ўзлари ҳам колхозларда вакил сифатида юриб, планларни тезроқ бажаринг, деб қисталанг қилишганди. Йўқ, кўзларини юмиб, қулоқларига пахта тиқиб олишди. Раҳматли Ўсар ака Жўраевнинг эзилган қиёфасини унута олмайман. У киши республикада хизмат кўрсатган механизатор, колхозга узоқ йиллар раислик қилган одам эди.

1966 йили олий билимгоҳни тугатиб, Ҳ. Турсунқулов номли колхозда бош агроном бўлиб ишлагандим. Ўша йиллари колхозимиз давлатга 4 минг 700 тонна пахта топширарди. Мени шу колхозда ишлаганимгда қўшиб ёзишда қатнашгансан, деб айблашди. Гўё пахта сотиб олиш учун заводга пул берган эмишман. 9 ой тоштурмада ўтирдим, уч ой Олмалиқда юрдим, бир йил Чирчиқдаги ғишт заводида ишладим. Ишонасизми, дунёда ҳақиқат, адолат борлигидан умидимни узиб қўйгандим, сочларим бутунлай оқариб кетди. 1986 йили ишимни суд қайта кўрди, уч йил мажбурий меҳнатга ҳукм қилиндим. 1987 йили бир пайтлар ўзим раислик қилган колхозда ем-хашак бригадаси бошлиғи бўлдим. 1990 йилдан САИМЭ тажриба хўжалиги директориман.

Жумавой Соибназаров янги ташкил этилган колхозга раисликка сайланганда бу ерда ҳеч нарса йўқ эди. Енг шимариб ишга киришди, ўттиз йилдан бери ичимлик сувга зориқиб юрган қишлоққа сув олиб келди, аҳоли турмуш маданиятини яхшилаш юзасидан бир қатор тадбирлар амалга оширилди. 1985 йили колхоз 3 миллион 600 минг сўм даромад қилди.

АҲМАДЖОН ҚОДИРОВ ҲАҚИДА ҲИКОЯ. Ўшанда суҳбатимизда бу киши йўқ эди. Уни қидириб вилоят агро-саноат бошқармасига бордим. Аҳмаджон ака бу ерда бош мутахассис бўлиб ишлар экан.

Аҳмаджон Қодировни Янгийўл район ижроия комитети раиси лавозимидан олишганда ўз ҳақ-ҳуқуқи учун талашиб-тортишмади, чунки, адолатсизлик, ўз-

бошимчалик авж олаётган жамиятда унинг арз-додини биров тингламаслигини яхши биларди.

— Ўз меҳнат фаолиятимни 1946 йили бошлаганман, — деди Аҳмаджон ака. — МТСнинг участка агрономлигидан Бекобод район ижроия комитети раислигига кўтарилдим. Кейинчалик «Далварзин» совхозида бош агроном, вилоят пахтачилик совхозлари трестида бош мутахассис, 1975—1979 йилларда Тошкент вилоят қишлоқ хўжалик бошқармасида бош агроном, вилоят партия комитетида йўриқчи бўлиб ишладим.

Аҳмаджон Қодировни билимдон мутахассис сифатида қадрлашарди. Шунинг учун ҳам уни Афғонистоннинг Жалолобод шаҳрига юборишди. Бу ерда у цитрус етиштирувчи фирмага уч йил бошчилик қилди.

Аҳмаджон Қодиров оғир табиатли одам эмасми, ичини аёвсиз кемираётган дардларини айтмади, «Кўргулик эканда» деб қўя қолди. Ана шу «кўргулик»лар халқимиз бошида бор экан, беармон кўрди, пахта етиштириб, мамлакатни кийинтирганлиги, боққанлиги азобини беармон тортди. Энди юмуқ кўзлар очилди пахтакор ҳақиқатни тушуниб етди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони билан «пахта иши» юзасидан айбланганлар оқланди. Чунки, уларга ёпиштирилган айблар аслида уларнинг айби эмасди, чок-чокидан сўкилган улкан коммунистик жамиятнинг айби, у амалга оширган ишлар, берган тарбияси маҳсули эди.

Мақоламизга сўнгги нуқта қўяр эканмиз, Ўзбекистон Олий суди Президиуми қарори билан оқланган Л. Алиқулова, И. Қиёмов, Р. Отабоева, Ж. Соибназаровларга нисбатан қандай муносабатда бўлишаётганликлари тўғрисида икки оғиз айтиб ўтмоқчимиз. Олий суд қарорида улар аввалги вазифаларига тиклансин ёки шунга тенг лавозимларга қўйилсин, дейилган. Лекин, ҳали ҳеч ким Олий суд қарори бўйича ўз вазифасига тиклангани йўқ. Ахир, ҳақиқат, адолат яримта бўлмайди-ку?! Буни Янгийўл район раҳбарлари тушуниб, инсоф билан иш тутишларини истардик. Зеро, собиқ раҳбарларда тажриба, билим, ташкилотчилик бор. Улардан ўз ўринларида фойдалансак одамлар ҳам, жамият ҳам фойда кўради.

Эсон ҚОСИМОВ.

СУРАТЛАРДА: Л. Алиқулова, Р. Отабоева, И. Қиёмов, Ж. Соибназаров, А. Қодиров.

Даврон АҲМАД суратлари.

Машҳур боғбон, халқ академиги Зайниддин ФАХРИДДИНОВ 70 ёшда

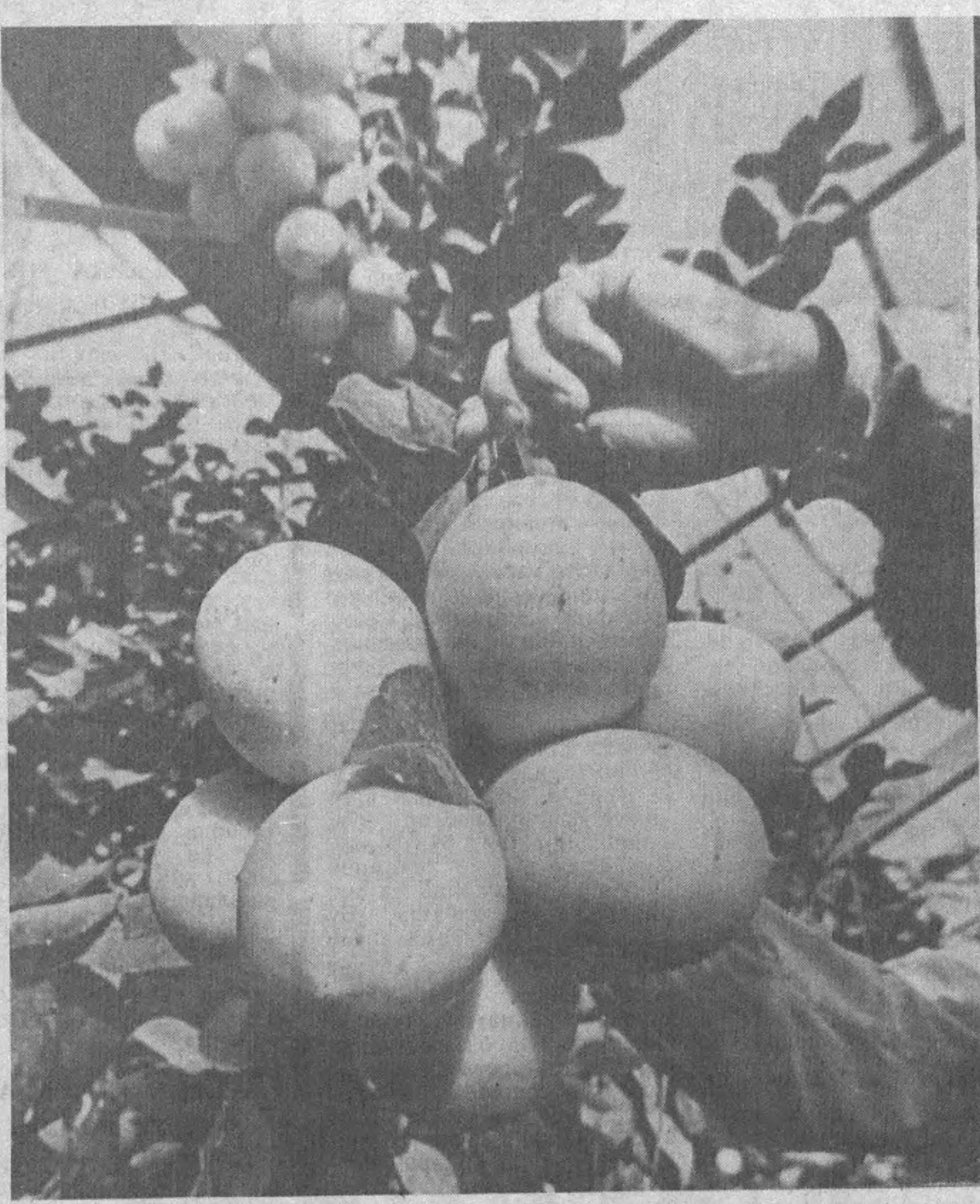

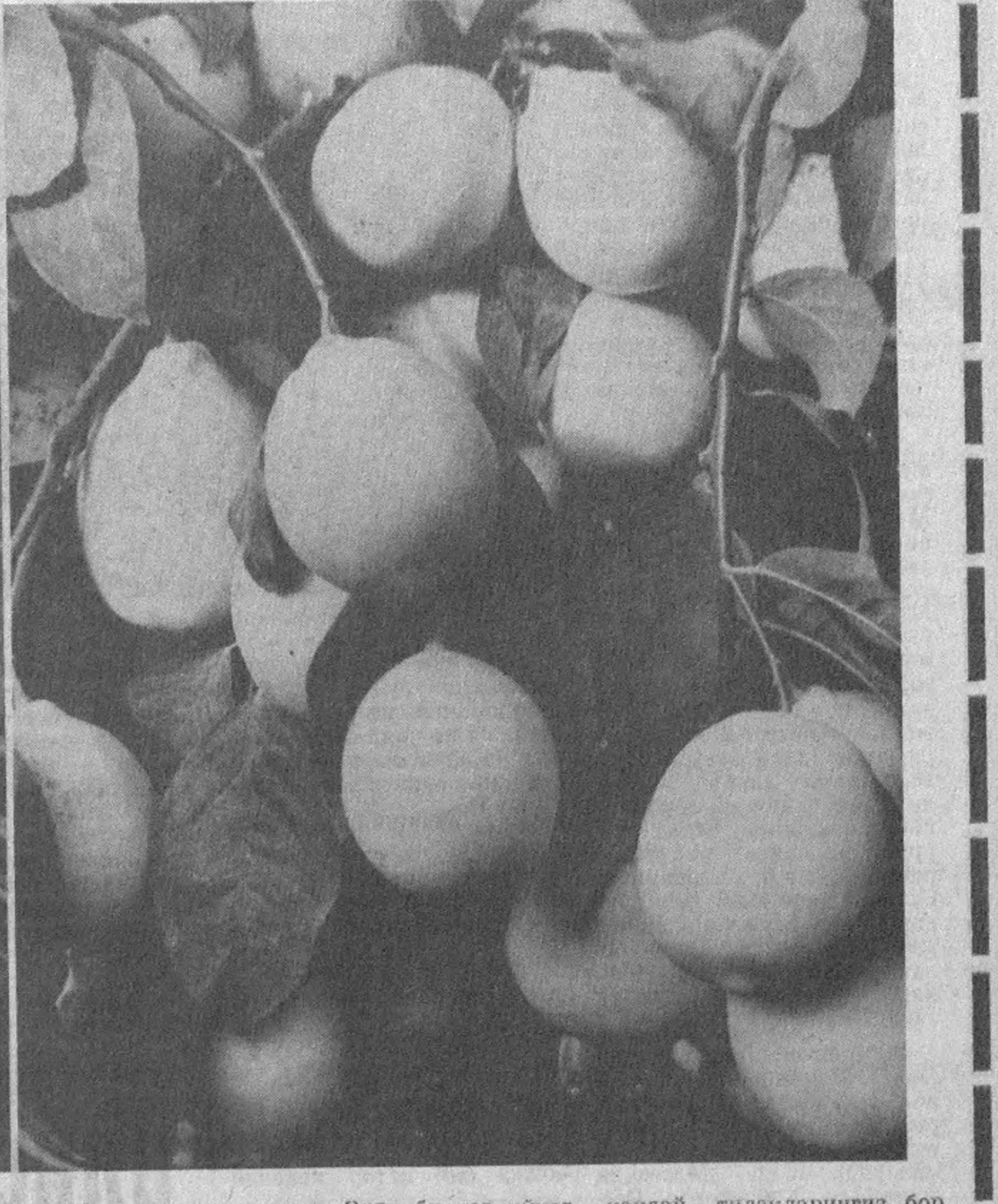

ТУЙХАТ ЎРНИДА

МАКТАБ ЯРАТГАН БОҒБОН

УМРНИ оқар сувга ўхшатишади. Бу бежиз эмас. Истаймизми, йўқми, кунни кун, ойни ой, йилни йил қувалаб ўтаверади. Лекин назаримда инсон учун ана шу ҳаёти давомида бирон из қолдириш, халқ учун нимаси биландир хизмат қилиш, кичиккина бўлса-да, унинг бир оғиз раҳматини эшитишдан катта бахт бўлмаса керак.

Шукрки, орамизда бундай инсонлар кўп. Бири-биридан гўзал боғ яратиб, эл оғзига тушган Ризамат ота Мусамуҳамедов, пахтачилик, умуман, қишлоқ хўжалиги ривожига улкан ҳисса қўшган Абдулла Ортиқов, Абдужамил Матқобилов, Юнус Тўлаганов, Ислиддин Ҳайдаров... Буларга ўхшаган юзлаб фидойи инсонларни бугун ким эсга олмайди дейсиз. Улар доимо халқ учун қайғуришди, бутун умрини, кучини, билиму илмини хайрли ишларга сарфлашди.

Яқинда ана шундай ҳалол, фидокорона меҳнати билан тарих, ҳа, муболаға эмас, ўз тарихини яратган яна бир инсон республикада хизмат кўрсатган агроном, фахрий халқ академиги Зайниддин Фахриддинов билан суҳбатлашар эканман, юқоридаги фикрлар хаёлимдан ўтди. Зеро, эл назарига тушиш, халқ дилидан жой олиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Бунинг учун инсон чинакам ватанпарвар, фидойи бўлиши керак.

Зайниддин ака бугун ўзининг табаррук етмиш ёшини нишонламоқда. Умрида у не-не оғир кунларни кўрмади, машаққатларни бошидан кечирмади. Аммо изланганга толе ёр, дейдилар. Ўтган йиллардаги тинимсиз меҳнат, изланиш ўз самарасини ҳам берди. Зайниддин Фахриддинов яратган мевазорлар ҳосилидан кимлар баҳраманд бўлмайди дейсиз. Айниқса, иқлими тез ўзгарувчан, айримлар айтганидек цитрус ўсимликлари бу ерда ҳосил бермайди, деб хулоса чиқарган Ўзбекистонимиз тупроғида ҳам улардан мўл ҳосил олиш мумкинлигини исботлаганда кўпчилик ҳайратдан ёқа ушлади. Кейинчалик таъбир жоиз бўлса, у республикада лимончилик мактабини яратишга муваффақ бўлди. Зайниддин аканинг буюк ишлари, изланишлари, тажрибалари ҳақида жуда кўп гапирилди, кўп ёзилди. Бугун унинг мактабидан сабоқ олган шогирдларининг санаб саноғига етиш ҳам қийин. Зайниддин аканинг лимончилик соҳасини ривожлантиришдаги ишларини дунё тан олди. Бу фақатгина халқ академиги Зайниддин Фахриддиновнинг ютуғи эмас эди. Балки Ўзбекистоннинг обрўси эди.

Зайниддин ака билан суҳбатлашяпману, унинг шу кунларга етиб келгунича бошидан ўтказган воқеаларни кўз олдимдан ўтказаман. Эҳ-ҳе, уларнинг ҳаммасини саҳифаларга сиғдириш қийин. Лекин мана шу ажойиб кунда у билан бўлиб ўтган мусоҳабадан олган айрим таассуротларни қоғозга туширишга ҳаракат қилдим.

ОТА ФОТИҲАСИНИ ОЛГАН ЎҒИЛ. Зайниддин акага боғбонлик отаси Фахриддин Эгамбердиевдан мерос. Фахриддин ота ҳам бутун умрини дарахт экиб, мева етиштиришга сарфлаган. Камбағалчиликда, Зайниддин ака чамаси ўн ёшлариданоқ отасига кўмаклаша бошлади. Тирикчилик ўтказишга ўз ҳиссасини қўшди. Ёш Зайниддин отасининг ҳар бир ишини синчковлик билан кузатарди. Ўзи пайванд қилиб, яратган ўрикларни, бошқа мевали дарахтларни кўриб қувнаб кетарди.

— Ажаб дунё деганлари шу бўлса керак-да,— дейди хотирлаб Зайниддин ака, икковлон суҳбат қуриб ўтирган бинога ишора қилиб.— Мана шу иморатнинг ғиштини отам, мен ва акам — Сталинград жангида бедарак йўқолган Ҳайриддин қуйган эдик. Ўтган йиллар ичида не-не бинолар йўқ бўлиб кетмади. Лекин ғиштини отам қўйганлиги учунми бу клубни янгилашмоқчи бўлганларида ҳам йўл қўймадим. Мана, бугун шу жойда етмиш йиллик тўйимни ўтказмоқчимиз. У кишининг ҳар бир гапи кечагидек кўз олдимда туради.

Ўн икки ёшимда бир воқеа рўй берди. Мен отамдан нега ёнғоқ дарахти жуда кеч ҳосил қилади, деб сўрадим. У киши ёнғоқнинг ўқ илдизи бўлади, ана шу илдизни тўлиқ ўрнатиб олмагунча олти-етти йил муддат ўтади. Шунинг учун ҳам ёнғоқ кеч мевага киради деб жавоб бердилар. Бу мени қизиқтириб қолди. Боғимиз бурчагида ўстирилаётган ёнғоқ кўчатларининг бирини кавлаб олдим. Ўқ илдизини шартта кесдим, сўнг ўтқаздим. Буни қарангки, орадан икки йил ўтгач, бу дарахт мева тугди. Отам ҳам ҳайратланиб қолдилар. Ана шунда сендан келажакда ажойиб боғбон чиқади, меҳнатингни аяма, ундан халқ баҳраманд бўлади, сенга раҳмат айтади, дея оқ фотиҳа бердилар. Балки бугунги эришилган муваффақиятларнинг асосий замини ана шунда яратилгандир. Чунки отамнинг бу гапидан кейин мен тинимсиз изландим, боғдорчиликнинг сирларини ўргандим. Кейинчалик ниҳоятда қаттиққўл, айни вақтда талабчан бўлган Ризамат ота билан бирга ишладим. У киши билан уч минг гектардан ортиқ боғ яратдик. Қолган-қутган ўгитни Ризамат отадан олдим.

Ҳа, Фахриддин ота ўз ўғлига оқ фотиҳа бериб, янглишмаган эди. Зайниддин ака уста боғбон бўлди. Уста боғбонгина эмас, республикада янги соҳа — лимончиликни яратишда бошқош бўлди.

— Кечагидек эсимда,— дейди Зайниддин Фахриддинов.— 1949 йил эди ўшанда. Ўзбекистондаги 32 та хўжаликда лимончилик ташкил этилди. Шу жумладан бизнинг Ленин номли колхозда ҳам дастлабки лимон кўчатлари ўтқазилди. Грузиялик олимлар Чихотова ва Гоголашвили бизга лимончиликдан сабоқ бериш учун келишди. Минг афсуски, Ўзбекистоннинг тез ўзгарувчан иқлим шароитида лимондан ҳосил олиш улар ўйлагандан ҳам қийин бўлиб чиқди. Турли тажрибалар ўтказилди. Натижа йўқ. Ана шунда ҳар иккала мутахассис ҳам Ўзбекистонда буни ўстириш мумкин эмас, деган хулосага келишди. Мен эса уларнинг хулосаларига қўшилмадим. Изланишни давом эттирдим. Лимонларни чатиштириш йўли билан янги нав яратдим. У дастлабки ҳосилини берганда кўпчилик бунга ишонқирамаган кезлар ҳам бўлди. Шу тариқа «Ф-1 Тошкент» навли лимон нави тезда республикада оммалашди. Ўзбекистонда цитрус мевалари етиштириш, уларнинг дарахтларини теплица шароитида бемалол ўстириш учун ҳамма имкониятлар борлигини амалда исбот қилдим.

Ҳаётнинг ўз қонуниятлари бор. Бирон нарсага эришдингми, изланишда давом этиш, уни такомиллаштириб, шароитга мослаштириб бориш лозим. Зайниддин Фахриддинов ҳам шундай йўлни танлади. Агар дастлабки яратилган «Ф-1» навли лимонда айрим камчиликлар бўлган бўлса, кейинги яратилган «Ф-2», «Ф-3» навларида уларни бартараф этди. Аста-секин унинг тажрибалари лимончиликдаги муваффақиятлари республикага, Иттифоққа ёйила бошланди. Тажриба ўрганиш учун бошқа вилоятлардан, қўшни республикалардан мутахассислар келишди. Ҳатто Грузиядан келган олимлар ҳам унинг ишига тасанно айтишди. Бугун Зайниддин Фахриддинов яратган лимон навлари Ўзбекистоннинг барча вилоятларида, Тожикистон, Озарбайжон, Грузия республикаларида ҳам кенг оммалашган. Россиянинг Пенза, Иваново, Челябинск ва бошқа қатор шаҳарлардаги иссиқхоналарда ўстирилаётган лимон кўчатлари ҳам Зайниддин ака ижодининг маҳсулидир.

ҲАМОН ИЗЛАНИШДА. Бутун умри меҳнатда ўтган одам бир жойда ўтиролмайди, деганлари тўғри экан. Зайниддин ака пенсия ёшига етиб, хўжаликни топширгач ҳам тинч ўтиролмади. Ҳар куни лимонзорга келиб ҳол-аҳволидан хабар олмаса, кўнгли жойига тушмайди. Биз ҳам шу куни уни лимонзордан топдик.

— Боғбонлик менга ота мерос бўлган эди,— дейди Зайниддин ака.— Худога шукр, ўн фарзандимнинг беш нафари изимдан юришди. Катта ўғлим Ёвмиддин лимончилик хўжалигини бошқармоқда. Шамшиддин олти гектарлик майдонга бригада бошлиғи. Арофиддин ва Муҳаммадазизлар ҳам олти-етти гектар майдондаги ойнаванд далаларда лимондан мўл ҳосил олишмоқда. Яна бир фарзандим Нуриддин эса февраль ойининг охирларида лимончиликни ривожлантириш бўйича фан номзоди унвонини олади.

Ҳа, Зайниддин ака фарзандлари ва бошқа шогирдлари иштирокида изланишни давом эттирмоқда. Ҳозирги кунда теплицада яратилган «Ф-4», «Ф-5» навли янги лимон дарахтларини синовдан ўтказиш ниҳоясига етди. Энди бу нав кўчатлар ҳам оммалаштирилмоқда. Фақат бугина эмас, Зайниддин ака мандариннинг «Ўзбекистон» навини яратиб, катта шуҳрат қозонди. Мутахассислар бунақаси ҳали дунёнинг бирон мамлакатида йўқлигини тан олдилар. Бу мандарин ҳосили ҳар донасининг оғирлиги 600 граммгача тош босмоқда. Шифобахш мева ҳисобланмиш грейпфруд дарахти юзасидан ўтказилган тажрибаларни айтмайсизми. Лимончилик хўжалигида у тутган ҳосилни кўриб Куба республикасининг раҳбари Фидель Кастро ҳам миришкорнинг ишига тан берган эди. Ҳозирги кунда бу борадаги тажрибалар ниҳоясига етказилиб, грейпфруд кўчатларини тайёрлаш бошлаб юборилди. Африкада ўсадиган папая дарахтини оммалаштиришда ҳам Зайниддин аканинг ҳиссаси катта. Мана шу ерда ўзи чатиштириб, кўпайтирган кўчатларидан Тошкент районидаги «Ленин йўли», Ғулломмаҳмуд Абдуллаев номли жамоа хўжаликларига, Қўқондаги ёғ-мой комбинатининг ёрдамчи теплица хўжалигига ўз қўли билан берди. Бугун жуда кўп касалликларга даво бўлган бу мевалар шиғил ҳосил бермоқда. Келажакда Зайниддин ака республикамиздаги барча теплица хўжаликларини бу дарахтларнинг кўчатлари билан таъминлашни режалаб қўйган.

Ҳа, кечагина ҳар тупидан 200—300 дона лимон олиб, мамнун бўлган миришкорлар бугун 45 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 тоннага етказиб цитрус мевалари олишмоқда. Биргина 1991 йилда лимончилик хўжалиги жамоаси эл дастурхонига режадаги 1300 тонна ўрнига 1600 тонна ҳосил жўнатишди. Жамоа 1992 йилда ҳосилдорликни 50 тоннага етказиб, аҳолига 2 минг тонна цитрус мевалари етказиб бермоқчи.

Даромадга яраша буромад дейишади. Ўтган йили хўжалик 9 миллион сўмлик даромад қилди. Бунинг 2 миллион сўмдан ортиғи соф фойдадир. Айни кунларда ҳам шаҳарликларга 8—10 тоннадан лимон жўнатилмоқда.

ЗАЙНИДДИН АКА ДИЛИДАГИ ГАПЛАР. Суҳбатни якунлаётиб, миришкор боғбонимизга халқимизга қандай тилакларингиз бор, деб савол бердим. У киши бир оз ўйга толдилар. Сўнг шундай дедилар:

— Мен динга эътиқод қўйган одамман. Ўтган йили ҳаж сафарига ҳам бориб келдим. Қуръони каримни ўн уч марта ўқиб туширганман. Биласизми, дунёда ислом динидан хайрлироқ, кўпнинг манфаати учун хизмат қиладиган дин йўқ. Ҳаж сафари ҳам менинг олдимга, ҳар бир мўмин-мусулмоннинг олдига янги вазифалар қўяди. Бу — хайрли тадбирларни амалга ошириш, эл-улуснинг хизматини қилиш. Ана шунинг учун ҳам жамоа хўжалигимизда топилган маблағнинг асосий қисмини ободончиликка, кўпнинг юмушини енгиллаштиришга сарфлаяпмиз. Қишлоғимизда катта янги масжид қурдик. Поликлиника қад кўтарди. Фарзандларимиз учун 380 ўринли боғча ишлаб турипти. Қарияларимизга алоҳида, ёшларимизга алоҳида чойхоналар қурдик. 300 хонадонга шаҳар телефонларини ўтказдик. Кам таъминланганларга хайр-эҳсонларни ҳам унутмаяпмиз. Демоқчиманки, биринчи навбатда халқ тўғрисида қайғураяпмиз. Зеро, шундай ҳам бўлиши керак.

Энди бутун умр эл учун хизмат қилаётган, Ўзбекистон ривожига ҳисса қўшишга ҳаракат қилаётган, бугун ўзининг етмиш ёшлик тўйини нишонлаётган бир мўмин-мусулмон сифатида ниятларим, халқимга айтадиган гапларим шу Ўзбекистон ўзининг мустақиллигига эришди. Уни мустаҳкамлаш, ривожига ҳисса қўшиш, ҳар биримизнинг буюк вазифамиздир. Президентимиз Ислом Каримов ўзбекнинг тарихи, қадр-қимматини тиклаш учун қўлидан келганча ҳаракат қилмоқда. Унинг Қуръонни қўлига олиб қасамёд қилганидаёқ бу масъулиятни тўла ҳис этганлигига ишонган эдим. Келинг, бу кишига Аллоҳдан мадад сўрайлик. Унинг ишига ҳалақит бераётганларни бир четга суриб, ёнига кирайлик. Ҳар хил гина—кудуратларни йиғиштириб қўйиб, бир мақсад сари курашайлик. Ана шундагина дориломон кунларга тезроқ етажакмиз. Ўйлайманки, Президент Ислом Каримов бу йўлда бизга муносиб йўлбошчи бўла олади.

... Зайниддин ҳожи ота ҳузуридан қайтар эканман, орамизда мана шундай эл-улус иши учун жон фидо қиладиган инсонлар борлигидан фахрландим. Уларга соғлиқ, саломатлик тиладим. Тўйингиз муборак бўлсин! Боғдорчиликда янги-янги изланишларингиз билан халққа хизмат қилиб юраверинг, ЗАЙНИДДИН ОТА!

Ф. МУҲИДДИНОВ.

СУРАТЛАРДА: инсон учун ўз меҳнати маҳсулини кўриш нақадар катта бахт; Зайниддин Фахриддинов оила аъзолари даврасида.

А. АБАЛЯН суратлари.

ҲАМШИРАЛАР ХУРСАНД

Нажоткорнинг забони ширин бўлса, бемор тез шифо топиши аниқ. Пискент район марказий касалхонасининг бош ҳамшираси Ҳалима Ғуломова ноҳия соғлиқни сақлаш муассасаларида хизмат қилаётган 700 нафар кичик ва ўрта тоифадаги ҳамшираларга бу ўгитни сингдира олган. Шунинг учун ҳам шифохонадан соғайиб қайтаётган кишилар ўзларининг энг яқин кўмакдошларига миннатдорчилик туйғуларини билдирмоқдалар.

Айниқса бундай иззат-икромга сазовор бўлаётган Ҳабиба Акбарова, Ойдин Тошматова, Манзура Исаевалар ўзлари тиббий хизмат кўрсатаётган кардиология, ички хасталиклар, танг аҳволдан қутқариш бўлимларида муолажаларнинг мунтазам маромида бўлишига эришмоқдалар.

— Биз ҳамшираларнинг малакасини оширишга алоҳида эътибор беряпмиз,— дейди Ҳ. Ғуломова,— ўтган йили улар малакаси синаб кўрилди. Бу имтиҳон кўпчиликнинг ўз касбини пухта билишини намоён этди.

Синов кўрикдан яхши ўтганлар ойлиги ҳам бошқаларникидан кўпроқни ташкил этадиган бўлди. Ҳозир шифохонада товон пули билан ҳисоблаганда кичик ҳамшира ойига 480 сўм, ўрта тоифадаги ҳамшира 540 сўм оладиган бўлди.

Ҳамшираларни хушнуд этадиган яна бошқа омил ҳам бор. Яқин кунлар ичида ноҳиянинг микрорайонида қад кўтараётган янги замонавий шифохона уларни ўз бағрига олади.

БАДИИЙ ЖАМОАЛАР ТАРАДДУДИ

Тошкент район маданият бўлими бу йил ҳам ўтган йилдагидек сермазмун дастур билан аҳолига хизмат кўрсатишга аҳд қилган. Шу кунларда бу жамоа йиллик режасида кўзда тутилган тадбирлардан бирига тайёргарлик кўрилмоқда. Райондаги бир қатор ўрта мактабларнинг энг аълочи, билимдон ва зукко ўқувчиларидан танлаб олинган вакиллар «Ўқитувчи—92» кўрик танловининг иштирокчилари бўладилар.

— Бу тадбирнинг саҳнавий мавзуи тайёр бўлди,— дейди маданият уйи методисти Шоира Аҳмедова,— энди амалий ишга ўтяпмиз. Ўқувчилар илмлари, бадиий савиялари қўшиқ айтиш бўйича ижрочилик қобилиятлари ва бошқа жиҳатлар юзасидан кўрикдан ўтадилар.

Айни пайтда маданият бўлими бу йилги Наврўз байрамига ҳам ҳозирлик кўрмоқда. Бунда район маданият уйи қошидаги «Шодиёна», «Гулистон», «Камалак» бадиий дасталари ва бошқа жамоалар фаол иштирок этадилар. Комилжон Баратов, Собиржон Баҳромов, Юрий Пишмиш бошчилик қилаётган бу дасталар аҳоли орасида дастурнинг бойлиги билан эътибор топиб келмоқда.

Маданият уйи дасталари ўз бағрига аёлларни жалб этишга ҳам кўпроқ эътибор бераётир. Улардаги бичиш-тикиш, машинкада ёзиш ва бошқа тўгаракларда хотин-қизлардан 223 нафари қатнашмоқда.

С. ҲАСАНОВ

● ҲАРБИЙ ҚИСМЛАР ҲАЁТИДАН

ОЛИС ГАРНИЗОНДАГИ ЎЗБЕК ЖАНГЧИЛАРИ ҲУЗУРИДА

Шу кунларда ўзбекистонлик кўпгина йигитлар Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо бўлган мамлакатлар ҳудудида жойлашган ҳарбий қисмларда ўзларининг фуқаролик бурчларини шараф билан адо этмоқдалар. Улар армияда чиниқиб, ҳарбий ва сиёсий тайёргарликларини кун сайин такомиллаштириб бормоқдалар, замонавий ҳарбий техниканинг сир-асрорини қунт билан мукаммал ўрганмоқдалар.

Шундай бўлса-да, Ўзбекистондан армияга чақирилган ёшларнинг ўзга давлатдаги хизмати, уларнинг яшаш шароитлари, орзу-умидлари, интилишлари, олдиларида турган муаммолар, шубҳасиз, ҳаммани — ўз фарзандини ҳарбий хизматга жўнатган ота-онадан тортиб жумҳуриятимиз Президентинигача қизиқтиряпти. Шу боисдан ҳам жумҳуриятимиз халқ депутатлари, жамоат ва ёшлар ташкилотлари, ишлаб чиқариш корхоналарининг вакиллари, уруш ва меҳнат фахрийлари, ота-оналар, адабиёт ва санъат ходимлари олисдаги ҳарбий гарнизонларга бориб, ўзбекистонлик аскарлар билан учрашмоқдалар, уларнинг ҳаёти билан яқиндан танишаяптилар.

Ўзбекистон жумҳурияти Олий Кенгашининг делегацияси Қизил Байроқли Волгабўйи — Урал ҳарбий округининг қисмлари ва бўлинмаларида бўлди. Делегация таркибида Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари — Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Давлат ва жамоат хавфсизлиги, мудофаа ва ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари комитетининг масъул котиби А. Емельянов, шу комитет аъзоси, генерал-майор В. Маҳмудов, Олий Кенгаш Ёшлар сиёсати масалалари комитетининг аъзоси В. Исломбоев, Олий Кенгаш Қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари комитетининг аъзоси Б. Жўрабоев, таниқли санъаткорлар, журналистлар бор эди.

Бу сафардан асосий мақсад ҳозирги мураккаб, қийин шароитда Ўзбекистондан армияга чақирилган йигитларнинг мустақил давлатлар ҳамдўстлигига аъзо бўлган мамлакатлар ҳудудидаги хизмати қандай ўтаётганлиги, ёшлар устав талабларини қандай бажараётганликлари, уларнинг меҳнати, ўқиши, турмуш шароитлари, ўзаро муносабатлари билан яқиндан танишиш, ҳарбий қисмда вужудга келган баъзи муаммоларни ижобий ҳал қилишга ёрдам беришдан иборат эди.

Делегация аъзолари бир ҳафта давомида ҳарбий округнинг кўплаб қисм ва бўлинмаларини бориб кўрдилар, аскарлар ва уларнинг командирлари билан қизиқарли учрашувлар ўтказдилар, давра суҳбатларида иштирок этдилар.

Қисм ва бўлинмаларда ватандошларимизнинг намунали хизмат қилиб, яхши яшашлари учун шарт-шароитлар мавжуд десак муболаға бўлмайди. Аскарларимиз ётоқхоналари озода ва саришта, ошхоналар кенг ва ёруғ. Жангчилар овқати хилма-хил, сифати яхши.

Ҳарбий қисмда, шунингдек замонавий тиббиёт пункти, кенг клуб, кўплаб китоб фондига эга бўлган кутубхона, спорт комплекслари ва майдончалари, аскарлар кафеси, махсус дам олиш хоналари, ҳаммом ва бошқа бир қатор маданий-маиший иншоотлар жангчиларга хизмат кўрсатмоқда.

Армияда турли миллат ёшлари ўз хизмат бурчларини ўтамоқдалар. Улар бир-бирлари билан дўст ва иноқлар. Ҳарбий қисмларнинг бирида 26 миллатга мансуб йигитлар хизмат қилишар экан.

Бу қисм жангчилари Улуғ Ватан уруши йилларида Польшани фашистлардан озод қилишда фаол қатнашганлиги ва моҳирлик билан ҳаракат қилганлиги ҳамда 1945 йилнинг мартида эса Опель-Ратибор операциясида душман қўшинларини тор-мор этганлиги учун ҳукумат орденлари билан тақдирланган.

Қисмда республикамизнинг кўплаб вилоятларидан келган ёшлар хизмат қилишяпти.

— Мен Хоразм вилоятининг Қўшкўпир ноҳиясидан армияга чақирилганман,— дейди биз билан суҳбатда жангчи Эгамберди Ёвбосаров.— Бу ерга келганимга бир ярим йилча бўлди. Ўтган йилнинг май ойидан бўлинмаға командирлик қилмоқдаман. Қисмда мен билан укам Икромжон ҳам ўз хизмат бурчини ўтамоқда. Бизнинг бўлинмада ўнга яқин миллат вакиллари, жумладан ўзбек, рус, украин, озарбайжон ва бошқалар дўст бўлиб хизмат қилишади.

— Менинг ҳам бу ерда хизмат қилаётганимга бир ярим йил бўлди,— дейди ракетачи Жаҳонгир Равшанов.— Ўзим Самарқанд вилоятининг Пастдарғом ноҳиясиданман. Ҳарбий ва сиёсий тайёргарликни тинмай ошириб бормоқдаман. Мен ракета қўшинларида ўзбекистонлик кўплаб йигитлар хизмат қилишини жуда-жуда истар эдим.

— Биласизми, ака, — деб суҳбатга қўшилди ёнимда ўтирган самарқандлик жангчи Шокир Қўзибоев, — бу ердаги хизматимиз умуман ёмон эмас. Лекин армия — армияда. Унинг ўзига яраша қийинчиликлари бор. Мана, кўриб турибсиз, бу ер анча совуқ. Тинмай қор ёғади. Хизматни шундай шароитда ўташга тўғри келади.

Сирдарёлик Абдужалил Абдуллаев, қашқадарёлик Баҳриддин Алиқулов, наманганлик Рамиз Фазлиев, Зоҳид Турдиқулов, Шуҳрат Ҳалилов ва Акмал Бойдадаев, андижонлик Муҳиддин Ўтбосаров, тошкентлик Шуҳрат Расулов каби ёшлар билан суҳбатимиз ҳам армия ҳақида, ундаги хизмат жараёни, ҳарбий техникани қунт билан эгаллаш, ўзаро дўстлик ва ўртоқлик тўғрисида, бу ердаги айрим қийинчилик ва муаммолар, уларни бартараф этиш ҳақида бўлди.

Бу ерда кўплаб ўзбек офицерлари хизмат қилар экан. Уларни кўриб, мамнун бўлдик. Катта лейтенант Эркин Ҳуриловнинг хизмат қилаётганига икки йил бўлаяпти. Фарғоналик бу йигит Ставрополь олий ҳарбий-инженерлик билим юртини муваффақиятли тамомлаган. Ҳозирда у қисмда бўлинма инженери лавозимида хизмат қилаётир.

Лейтенант Рустам Назиров Андижон вилоятининг Бўз ноҳиясидан. Унинг бу ерда хизмат қилаётганига олти ой бўлди. Рустам қисмга Ригадаги сиёсий билим юртини битириб келган. Ўзбек офицери шахсий состав билан ишлаш бўйича гуруҳ командирининг ўринбосари. У ўз қўл остидаги йигитлар ўртасида хушмуомалалиги, ширинсўзлиги, меҳнатсеварлиги, янгилик сари интилиши билан ҳурмат қозонган. Рустам ёшларга ҳарбий техникани ўзлаштиришларида яқиндан ёрдам бериб келаяпти.

Тошкент вилоятининг Олмалиқ шаҳридан катта лейтенант Тоҳир Бегматов ўзи ҳақида шундай деди:

— Мен ўрта мактабда ўқиб юрган пайтларимдаёқ ҳарбий ўқув юртида таълим олишни жуда ҳам орзу қилар эдим. Худо деган эканман, орзуим амалга ошди. Мен Харьковдаги ракета қўшинлари олий ҳарбий билим юртига ўқишга юборилдим. Ҳарбий ўқув даргоҳини муваффақиятли тамомлаганимдан сўнг шу қисмга хизмат қилиш учун келдим.

Мана, уч йилдирки, мен ротага командирлик қилаяпман. Хизматимдан мамнунман.

— Оилангиз ҳам шу ердами?

— Ҳа. Рафиқам Фотима қисмдаги боғчада тарбиячи бўлиб ишлайди. Ўғлим Шуҳратжон бир ярим ёшга тўлди.

Биз ҳарбий қисмнинг қаерида бўлмайлик, ким билан учрашиб, суҳбатлашмайлик ҳамма жойда ўзбекистонлик жангчи ва офицерлар ҳақида илиқ сўзларни эшитдик.

— Ўзбекистонлик йигитларга ҳар қанча раҳматлар айтиб, улар билан ҳар қанча фахрлансак арзийди,— дейди генерал-майор Юрий Фёдорович Кириллов. — Улар бу ерда фуқаролик бурчларини ўрнига қўйиб бажармоқдалар. Ҳар қандай топшириқни ўз вақтида адо этадилар. Уларга ишонса бўлади. Йигитларингиз интизомли, меҳнатсевардир. Улар ҳарбий техникани ҳам кўнгилдагидек ўзлаштиришмоқда.

Қисмда бўлган вақтимизда бир гуруҳ ҳамюртларимизнинг ҳарбий қасамёд қилаётганликларини кўриб қувондик. Оддий аскарлардан Тўйчи Жумаев, Тоймурод Тўрахонов, Абдулла Ҳалилов, Асқар Хўжакелдиев, Қаҳрамон Алимов ва бошқалар армиянинг қонун-қоидаларига қатъий риоя этган ҳолда ҳарбий қасамёд қилдилар. Улар мустақил Ўзбекистон халқига ҳамиша содиқ бўлишга, Конституцияни ҳурмат қилиб, ўз давлатининг, шунингдек ҳудудида ҳарбий бурчини адо этаётган ҳамдўстликдаги давлатнинг қонун-қоидаларига сўзсиз риоя этишга қасамёд қилдилар.

Бу ерда бизлар хизматни ўтаётган, лекин ҳалигача ҳарбий қасамёд қилмаган баъзи ўзбек йигитлари борлигини эшитдик. Улар билан учрашдик.

— Мен Наманган вилоятининг Чуст ноҳиясидан армияга чақирилганман, — дейди оддий аскар Абдуҳалим Жўраев. — Бу ерга хизматга келганимга икки ойча бўлди. Мен бу қисмга ўзбекистонлик йигитлар билан Украинадан келганман. Биз олдинига Одессада хизматда бўлдик. У ерда ҳарбий қасамёд қилмадик. Сабаб шуки, биз Украинага садоқат билан хизмат қилиш тўғрисида қасамёд қилишимиз керак эди. Биз ўзбекистонликмиз-ку, ахир. Менга қолса, ўз юртимда хизмат қилсам, дейман. Бошқа бир гуруҳ ҳамюртларимиз ҳам шундай мазмунда фикр билдиришди. Делегация аъзолари ана шу ёшлар билан учрашиб, мазмунли суҳбат ўтказдилар.

Қисмда Ўзбекистон Республикасининг мудофаа ишлари вазири, генерал-майор Р. Ў. Аҳмедовнинг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Қуролли кучлари сафида ўз хизмат бурчини ўтаётган ўзбекистонлик жангчиларга мурожаатномаси ўқиб эшиттирилди.

Қуролли кучлар сафида хизмат бурчини ўтаётган қадрли ватандошлар, мен сизларга ўз қутлуғ бурчингизни, командирлар ва бошлиқларнинг буйруқларини сидқидилдан бажаришингизни, сиз хизматни ўтаётган давлат қонунларини ҳурмат қилиш тўғрисида наказ билан мурожаат қилмоқдаман, дейилади ушбу мурожаатномада.

— Сизларни барча ҳарбий масалалар охиригача қонун йўли билан ҳал қилингунга қадар ниҳоятда бардошли, интизомли, ташкилий жиҳатдан уюшган ва тартибли бўлишга чақираман.

Шуни эсдан чиқармангки, сиз томондан ўйланмай қўйилган ҳар бир қадам республикамиз обрўсига путур етказади.

Ишончим комилки, ўзбекистонлик жангчилар ўз ота-оналарининг шаъни ва қадр-қимматига доғ туширмайдилар, ўзларига юклатилган ҳарбий вазифаларни шараф билан адо этадилар, ўзбек халқининг ишончини оқлайдилар.

Ўйлаймизки, йигитлар юқорида айтилган гапларнинг мағзини чақиб, ундан тўғри хулоса чиқариб оладилар, албатта.

Юртдошларимиз билан бўлган учрашувларда уларга Ўзбекистондан олиб борилган она тилидаги китоблар ва рўзномаларнинг янги сонлари топширилди.

Жангчилар таниқли артист Зикир Муҳаммаджоновнинг чиқишларини илиқ қарши олдилар. Моҳир санъаткор бош ролни ижро этган «Генерал Собир Раҳимов» кинофильмидан парчалар намойиш қилинди. Паркент район маданият уйи қошидаги «Паркент гуллари» ашула ва рақс ансамблининг қатнашчилари аскарларга катта концерт қўйиб бердилар.

Ўзбекистонлик йигитлар хизмат қилаётган қисм ва бўлинмаларда ҳамма нарса жойида, ҳеч қандай камчилик ва муаммолар йўқ, дейиш нотўғри бўлур эди. Бу ерларда ўз ечимини кутаётган камчилик ва муаммолар бор, албатта. Бу муаммолар нималардан иборат:

биринчидан, бу ердаги ҳарбий хизматга республикамизнинг баъзи вилоятларидан соғлиғи яхши бўлмаган ёшлар ҳам чақирилган. Бунга сира ҳам йўл қўймаслик зарур эди. Ҳозир қисмда уларни хизматдан бўшатиш бўйича чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Иккинчидан, қисмдаги командирлар ва аскарлар ўртасида олиб борилаётган тарбиявий ишларни янада кучайтириш, бирор кишини хоҳ у бошлиқ бўлсин, хоҳ у оддий аскар бўлсин камситилишига, айниқса, таҳқирланишга сира ҳам йўл қўймаслик керак.

Учинчидан, ўзбекистонлик ёшлар хизмат қилаётган қисмларга кўрсатилаётган оталиқ ёрдами кўнгилдагидек эмас. Вилоят кенгашлари ўзларига бириктиб қўйилган округларга бундай ёрдамни кучайтиришлари даркор.

Тўртинчидан, маълумки, армияда ҳамма ишлар рус тилида олиб борилади. У ерда хизмат қилаётган йигитларимизнинг ҳаммаси ҳам шу тилда бемалол сўзлаша олади, деб бўлмайди. Шунинг учун қисмларни ўзбек тилида чоп этилган ҳарбий терминлар луғатлари билан тўла таъминлаш зарур.

Олий Кенгаш делегациясининг Ўзбекистондан чақирилган йигитлар хизмат қилаётган ҳарбий қисмларга қилган бу сафари, табиийки, муҳим аҳамиятга эга. У армияда республикамиз ёшларининг хизматини янада намунали ўташига ёрдам беради, улар ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатликни, тинчлик ва осойишталикни қарор топтиришга, юқоридагига ўхшаш муаммоларни ўз вақтида ҳал қилишга кўмаклашади.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Қизил Байроқли Волгабўйи — Урал ҳарбий округи.

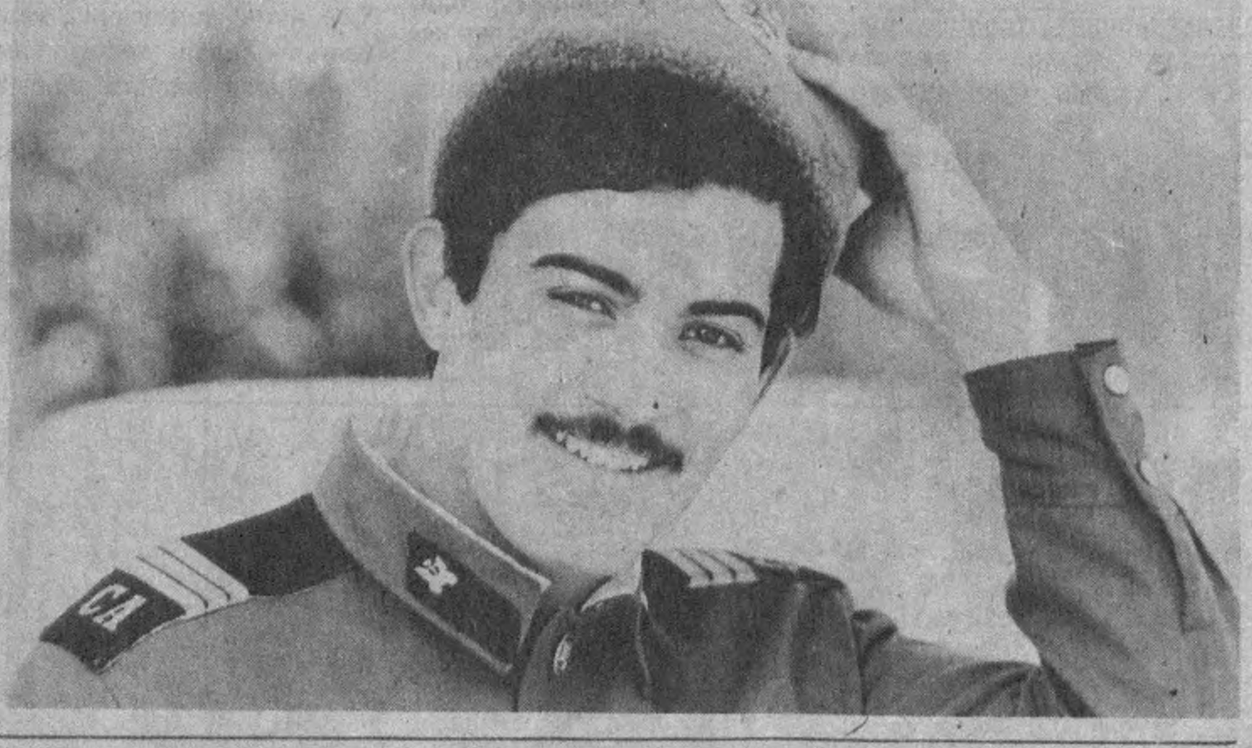

СУРАТЛАРДА: Олий Кенгаш делегацияси ўзбекистонлик аскарлар билан учрашган пайт акс эттирилган. Суратлар муаллифи:

В. МИЛЕНЬКИЙ.

ҲАМДЎСТЛИК ДАВЛАТЛАРИДА

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

САФАРДА ТОБИ ҚОЧИШ ЁМОН

МОСКВА шаҳри маъмурлари бундан буён бу ерга келган бегона шаҳарликлар учун тиббий хизматни пулли қилиб қўйишди. Фақат «Тез ёрдам» хизматига муҳтож, бахтсиз ҳодисалар, заҳарланишларга дуч келган кишиларни даволашгина бундан мустаснодир.

ИШ ТАШЛАШНИНГ ФОЙДАСИ

БОКУДА таксида юрганлик учун тўланадиган ҳақ ниҳоятда қимматлашганлиги сабабли унинг хизматидан фойдаланувчилар сони кескин камайиб кетган эди. Шу сабабли бокулик ҳайдовчилар иш ташлаган эдилар. Беш кун давом этган иш ташлашдан сўнг 5 февраль куни такси машиналари яна йўлга чиқди. Энди таксида юрганлик учун ҳар километрга аввалгидек 2 сўм эмас, балки бир сўм тўланадиган бўлди.

САВДО ИДОРАЛАРИ ТУГАТИЛДИ

ШУ ВАҚТГАЧА дўконлар ва савдо корхоналари устидан турган торглар, трестлар, идоралар, бирлашмаларнинг ҳаммаси тугатиладиган бўлди. Куни кеча Кубань ҳукумати ана шундай қарор қилди.

ЧЕГАРАЛАР МУСТАҲКАМ

БЕЛАРУСЬ Белгород вилоятининг қўшни Украина билан чегарасига бир йўла 10 та назорат қилиб ўтказиш постлари ўрнатилди. Белгород вилоят ижроқўмида ТАСС мухбирига изоҳ беришларича, бу тадбирдан мақсад қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат маҳсулотларини олиб чиқиб кетишни чеклашдан иборатдир. Шунингдек вилоятга келаётган ҳар хил жиноятчи унсурлар, яширин иқтисодиёт орқасидан кун кўраётганларнинг йўлини тўсиш ҳам назарда тутилади.

ҚОРА ДЕНГИЗ ФЛОТИ ХУСУСИДА

«УКРАИНАНИНГ Қора денгиз флоти хусусидаги мавқеи тушунарли ва равшандир. Биз стратегик кучларга флот таркибидан тегишли вазифаларни ҳал қиладиган қисминигина ажратиш зарур деб ҳисоблаймиз. Қолган ҳамма қисми Украинанинг Ҳарбий-денгиз кучларига ўтиш керак», — деди Укринформ мухбирига генерал-лейтенант Иван Бижан. Бу киши республика ҳудудида Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги стратегик кучлари таркибини аниқлаш бўйича Украина Мудофаа вазирлигининг эксперт гуруҳини бошқаради.

«СОВУҚ УРУШ» ТЎҒРИСИДА КИНОКОМЕДИЯ

«ТАЙМС» рўзномасининг хабар беришича, Англия телевидениесининг 4-канали собиқ Совет Иттифоқига «Брежневга хат» фильмини сотган. Бу фильм Россияга рус матросининг олдига қочиб борган ливерпуллик қиз ҳақида ҳикоя қилади. «Совуқ уруш» даврининг бу комедияси турли республикалардаги 400 та кинотеатрда кўрсатилади. Бироқ янги мустақил давлатлар фуқаролари ҳафсаласини пир қилмаслик учун Брежнев фамилиялари кино номида эслатилмайди.

«ВОҚЕАЛАР ИЖОБИЙ РИВОЖЛАНМОҚДА»

РОССИЯДА шу йилнинг биринчи чорагида нархлар умуман 1991 йилнинг декабрига нисбатан тахминан 4,5—5 баравар қимматлашади, деб хабар қилди матбуот конференциясида иқтисодиёт ва молия вазирининг биринчи ўринбосари А. Нечаев. У «Январь ойида ҳукумат учун ҳеч қандай фожиали ва кутилмаган ҳодиса бўлмади, биз воқеаларнинг ижобий ривожланиши доирасида қолишга деярли муваффақ бўлдик» деб таъкидлади.

(МАТБУОТ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

МАКТАБДА ЯССАВИЙХОНЛИК

Яқинда А. Икромов ноҳияси Аҳмад Яссавий номидаги 203-мактабда бўлиб ўтган «Яссавийхонлик»ка бағишланган иккинчи анъанавий анжуман ҳам кўтаринки руҳда ўтди. Республикамиз мустақиллик йўлига кирган, халқимиз озодлик шабадасидан баҳраманд бўлаётган, тарихий мерос ва қадриятлар эъзозланаётган, миллий маънавиятлар улуғланаётган бугунги кунда шундай мавзунинг танланиши айни муддаодир.

Илмий-амалий мажлисга ўқувчилар билан бир қаторда ота-оналар, олимлар, турли касбдаги зиёлилар, журналистлар ва бошқа меҳмонлар таклиф этилди. Йиғилишда ўқувчилар пухта тайёргарлик кўришгани — Аҳмад Яссавий ижодий фаолиятининг катта қизиқиш билан ўрганилгани ва жиддий изланишлар олиб борилгани маълум бўлди. Мулоқот давомида Аҳмад Яссавийнинг дил поклиги ва руҳ комиллиги ҳақидаги ўгитлари рўшнолик гулдастаси янглиғ янгради.

Мактабга Яссавий номининг берилиши ҳам бежиз эмас экан. 203-мактаб жойлашган Катта қаъни даҳасида яссавийхон ҳофиз Мулла Тош ота истиқомат қилган эканлар. Ушбу анжуманда биринчи марта Мулла Тош ота ижросидаги Аҳмад Яссавий ҳикматлари магнит тасмаларидан эшиттирилди. Тил-адабиёт ўқитувчиси Ақидахон Тожихўжаева яссавийхон ҳофиздан кичик, аммо муҳим маънавий-маданий мерос топилганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Бу Катта қаъни даҳасида яшовчи аҳоли қадрияти, маънавият ҳамда маданиятини тиклаш учун тарихий аҳамият касб этади.

Ота-оналардан Йўлдошхўжа ота Аҳмад Яссавий меросидан намуналар ўқиб берди ва Мулла Тош ота хушовоз ҳофиз бўлганлигини, Яссавийнинг ҳикматларини, ахлоқ-одоб ҳақидаги таълимотини кенг тарғиб қилганлигини айтди. Шунингдек, Қ. Қодиров, А. Мусабоев, Т. Ҳакимов ҳам яссавийхон ҳофиз ҳақидаги ўз хотираларини сўзлаб бердилар. Ўзбекистон ФА Қўлёзмалар институтининг катта илмий ходими, филология фанлари номзоди Ю. Турсунов ўқувчиларнинг анжуманни тайёрлашдаги шижоати ва ташаббусларига юқори баҳо берди.

Йиғилишда Мулла Тош отанинг ўғил-қизлари ва қариндош-уруғлари ҳам иштирок этишди. Жамоатчилик мактабда Яссавий жамғармасини ҳамда даҳада яссавийхон ҳофиз Мулла Тош ота уй музейини ташкил этиш ҳақидаги таклифларни зўр мамнуният билан кутиб олди.

— **Минг шукрки,** — деди мактаб ота-оналар қўмитасининг раиси профессор Карим Назаров,— **Мулла Тош ота истиқомат қилган кулба — маънавият ўчоғи сақланиб турибди. Бу уй ҳужрани авайлаш, асраш ва шу билан бирга обод қилиш ёшларимизнинг зиммасидадир.**

Бундай хайрли тадбирларни ўтказиш ёшларимизга маънавий ҳамда руҳий замини кўрсатишга қўл келади. Бунга ўхшаш анжуманлар тез-тез ўтказилиб турилса, нур устига нур бўлар эди.

Т. ЭРНАЗАРОВ.

Муҳаррир ўринбосари С. Ғ. МУСАЕВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

● Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: 14 Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 19.00. 30579 нусҳа босилди.